

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MADANIYAT VA SPORT ISHLARI VAZIRLIGI
O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti

Orkestr sinfi
fanidan

O'QUV-USLUBIY MAJMUA

Bilim sohasi:	100 000 - Gumanitar soha
Ta'lim sohasi:	150 000 - San'at
Ta'lim yo'nalishi:	5151600 - Xalq ijodiyoti (cholg'u jamoalariga rahbarlik)
	5111000 – Kasb ta'limi (5151600 - Xalq ijodiyoti (cholg'u jamoalariga rahbarlik))

TOSHKENT - 2015

“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası

“Orkestr sinfi” fanidan

O‘QUV -USLUBIY MAJMUA

Mazkur o‘quv uslubiy majmua 5151600 – “Xalq ijodiyoti” ta’lim yo‘nalishi “Orkestr sinfi” fani uchun mo‘ljallangan bo‘lib, badiiy jamoalar uchun uyqori malakali tashkilotchilarni tayyorlashga xizmat qiladi. Maqsad talabalarni jamoa bo‘lib ijro qilishga o‘rgatish, xalq cholgulari orkestri repertuari, turli ish uslublari, dirijyorlik tajribasi va boshqa ijrochilik san’ati qoidalari bilan tanishtirish hamda amalda bajara olish malakalarini egallashdan iborat.

Orkestr sinfi fanini o‘zlashtirgan talabalar orkestr ijrochiligi bo‘yicha keng tasavvur, orkestr ijrochiligi va adabiyoti nazariyasini bilishi, yakkaxon va jamoaviy badiiy ijrochilik ko‘nikmalari, sahna madaniyati, jamoa ishini tashkil etishni o‘zlashtirishlari lozim.

TUZUVCHI: M.G‘ofurov

O'QUV- USLUBIY MAJMUA MUNDARIJASI

№	Talablar	Yakka mashg'ulotlar uchun
1.	O'quv dasturi	+
2.	Ishchi dastur	+
3.	Ta'lim texnologiyasi (leksiya va amaliy mashg'ulotlari uchun)	+
4.	Masalalar va mashqlar to'plami (gamma va mashqlar, vokalizlar, etyud, trenajlarni berish mumkin)	+
5.	Testlar	+
6.	Nazorat uchun savollar (joriy va yakuniy nazorat)	Amaliy ijro
7.	Umumiy savollar	+
8.	Tarqatma materiallar	+ (tushuntirish)
9.	Glossariy	+
10.	Adabiyotlar ro'yxati	+
11.	Baholash mezonlari	+
12.	Kompakt disk	+

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

Ro‘yxatga olindi

№ _____

2014-yil “ ____ ” _____

O‘zbekiston Respublikasi
Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining
2014-yil “ ____ ” _____ dagi
“ ____ ”-sonli buyrug‘i bilan
tasdiqlangan

ORKESTR SINFI

fanining

O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100 000 - Gumanitar soha
Ta’lim sohasi:	150 000 - San’at
Ta’lim yo‘nalishi:	5151600 - Xalq ijodiyoti (cholg‘u jamoalariga rahbarlik)
	5111000 – Kasb ta’limi (5151600 - Xalq ijodiyoti (cholg‘u jamoalariga rahbarlik)

Toshkent -2014

Fanning o‘quv dasturi Oliy va o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limi o‘quv-uslubiy birlashmalari faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 201__-yil “__” _____dagi _____-son majlis bayoni bilan ma’qullangan

Fanning o‘quv dasturi O‘zbekiston davlat san’at va madaniyat institutida ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

M.G‘ofurov-O‘zDSMI “Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası dotsenti

Taqrizchilar:

O‘.Toshmatov-O‘zDSMI “Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası professor

K.T.Azimov – O‘zDK, “Xalq cholg‘ularida ijrochilik” kafedrası professor

Fanning o‘quv dasturi O‘zbekiston davlat san’at va madaniyat instituti Ilmiy-uslubiy kengashida tavsiya qilingan (201__-yil _____dagi «__» - sonli bayonnoma)

Kirish

Havaskor badiiy jamoalar uchun yuqori malakali rahbar-tashkilotchilarni tayyorlashda orkestr sinfi fani alohida mavqega ega. Jamoaviy ijrochilik tarixi, an'anasi, tajribalarini ijodiy umumlashtirish, keng omma orasida ko'p ovozlik musiqa asarlarini o'zlashtirib targ'ibot qilish masalalarini o'rganuvchi va o'rgatuvchi fandır

O'quv fanining maqsadi va vazifalari

Orkestr sinfining maqsadi talabalarni jamoa bo'lib ijro qilishga o'rgatish, xalk cholg'ulari orkestri repertuari, turli ish uslublari, dirijyorlik tajribasi va boshqa ijrochilik san'ati qoidalari bilan tanishtirish hamda amalda bajara olish malakalarini egallashdan iborat.

Fan bo'yicha talabalarning bilimiga, ko'nikma va malakasiga qo'yiladigan talablar

"Orkestr sinfi" o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

orkestr ijrochiligi bo'yicha keng tasavvurga ega bo'lishi, orkestr ijrochiligi va adabiyoti nazariyasini ***bilishi kerak***;

yakkaxon va jamoaviy badiiy ijrochilik ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak***;

sahna madaniyati, ijro mahoratini puxta egallashi, jamoa ishini tashkil etish, ijro repertuarini tuzish, asarlarni tahlil etish, olingan nazariy bilimlarni amalda ***qo'llay bilishi lozim***.

Fanning o'quv rejadagi boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi va uslubiy jihatdan uzviy ketma-ketligi

"Orkestr sinfi" fani asosiy ixtisoslik fanlaridan biri hisoblanib, 1-8 semestrlarda o'qitiladi. Dasturni amalga oshirish o'quv rejasidagi ixtisoslik fanlar: maxsus cholg'u, ansambl sinfi, dirijyorlik, musiqiy-nazariy fanlar bilan bog'liq bo'lib, yetarli bilim va ko'nikmalarga ega bo'lish talab etiladi

Fanni o'qitishda zamonaviy axborot pedagogik texnologiyalar

"Orkestr sinfi" fanini o'rganish jarayonida o'qitishning quyidagi yangi texnologiyalaridan foydalanish samaralidir: kompyuter, audio-video vositalaridan foydalanish, yangi asarlarni tinglash, ochiq hisobot kontsertlarini o'tkazish, asarlarni tahlil etish, muammoli masalalarni keng qo'llash va boshqalar.

ASOSIY QISM

Fanning nazariy mashg'ulotlari mazmuni

“Orkestr sinfi” fanining predmeti va vazifalari. Fanning nazariy va metodologik asoslari. Dirijyorning orkestrni boshqarishdagi o‘rni. Fanning boshqa fanlar bilan bog‘liqligi. Fanning maqsadi va vazifalari.

Jamoaviy ijrochilik yo‘llari

Turli xil uslub va janrdagi orkestr repertuari, o‘ziga xos ijrochilik - notadan o‘qish, ohangdoshlik, zarblar jo‘shqinligi, sur‘at va boshqalar, ijro vaqtida o‘zini va boshqa orkestr ovozlari eshitish, asar mazmuni hamda mohiyatini aniq va to‘g‘ri talqin qila olish.

Musiqiy savodxonlik

Orkestr jamoasidagi cholg‘ularning ijro uslublari, xolati, diapozoni, shrtixlar, badiiy bezaklar, partiyalarda yozilgan belgilarni aniq tasavvur qilish, nyuansalar, dirijyorning ifoda harakatlari, mazmuni va boshqalar.

Amaliy mashg'ulotlar

Orkestr cholg‘u turlarini bilish, sozlash, ijro etiladigan asar partiyasini jamoa tarkibida xatosiz ijro qilish, sahna madaniyati, dirijyor harakatiga sezgir bo‘lish va uning talablarini to‘g‘ri bajarish, ritmik, ohangdoshlik, dinamik, zarblar, usul va uslublarni jamoa bo‘lib ijroda bajara olish.

Mustaqil ishni tashkil etishning shakli va mazmuni

Mustaqil ishning asosiy maqsadi – bakalavrlarda muayyan o‘quv ishlarini mustaqil ravishda bajarish uchun zarur bo‘lgan bilim va ko‘nikmalarni shakllantirish hamda rejalashtirishdan iborat. Mustaqil ishning tashkiliy shakllari quyidagilardan iborat:

- orkestr ijrochilik san’atiga oid materiallar bilan tanishib borish;
- badiiy jamoalar faoliyati va ijodini yaqindan kuzatish;
- ijodiy o‘zlashtirishga harakat qilish;
- amaliyotda qo‘llay bilish;
- audio va video materiallar to‘plash;
- musiqiy savodxonlikni takomillashtirish ustida ishlash;
- internet materiallari bilan muntazam tanishib borish.

Dasturning informatsion-uslubiy ta’minoti

Ushbu fanni o‘qitish jarayonida ta’limning zamonaviy metodlari pedagogik va axborot texnologiyalari qo‘llanishi nazarda tutilgan. Asar partiturasini yozishda kompyuterdan foydalanish, amaliy mashg‘ulotlarda kichik guruhlar bilan ijro

uslublarini o'zlashtirish, asar yuzasidan fikr bildirish, orkestr jamoasi ijrosida badiiy ijro uslublarining yagona shaklidan samarali foydalanish va amalda qo'llash nazarda tutiladi.

Foydalaniladigan adabiyotlar ro'yxati **Rahbariy adabiyotlar**

1. Каримов И.А. “Ўзбекистон демократик тараққиётнинг янги босқичида” Т. 2005й.
2. Каримов И.А. Юсак маънавият – енгилмас куч. Т. Маънавият, 2008й.

Darsliklar va o'quv qo'llanmalar

3. Одилов А. “Ўзбек халқ чолғуларида ижрочилик тарихи”. Т 1995й.
4. Акбаров И. Муסיқа луғати. Т 1998й.
5. “Баркамол авлод йили”, “Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили” Давлат дастурлари. Т.”Ўзбекистон” 2010, 2011й.
6. Азимов К. “Ўзбек халқ чолғулари ҳаваскорлик оркестри билан ишлаш услубиёти.” Т. 2002й.
7. Иброҳимова Н. Тошматов. Ў. “Оркестр синфи”. 2002й.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Азимов К “Ўзбекистон дирижёрлари”.Т. 2002й.
2. Мушегян-Коннова Е. Партитура ўқиш ва чолғулаштириш.Т.2007й.
3. Абдурахимова Ф. “Сўғдиёна” Ўзбек халқ чолғулари камер оркестри бисотидан. Т. 2005й.
4. Ливиев А. Ўзбек миллий чолғусозлик тарихи. Т.2005й.
5. Мушегян-Коннова Е. Класс ансамбля. Т. 2004й.
6. Отаев Б. Дирижёрлик. Т. 2003й.
7. Петросянц А. Инструментоведение. Т.1990й.
8. Тошматов Э. Дирижёрлик. Т. 2006й.
9. Турсунов. Р.Ашула ва ракс ансамбли билан ишлаш услубиёти.Т. 2002й.
- 10.Кузнецова Г. Содиқов Ф. Государственный оркестр народных инструментов Узбекистана имени Тухтасина Джалилова.Т. 1990й.
- 11.Тошматов Э. Тошматов Ў. Ансамбль синфи.Т.2007й.
12. Turatov S. Orkestr sinfi Т. 2009-у.

www.Ziyonet.uz

www.nota.ru

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI**

**O‘ZBEKISTON DAVLAT
SAN’AT VA MADANIYAT INSTITUTI**

Ro‘yxatga olindi:

№ _____
2015 yil “ ____ ” _____

“TASDIQLAYMAN”
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor

_____ R.Ismoilov
“ ____ ” _____ 2015 yil

ORKESTR SINFI

fanining

ISHCHI O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100 000	–	Gumanitar
Ta’lim sohasi:	150 000	–	San’at
	110 000	–	Pedagogika
Ta’lim yo‘nalishi:	5151600	–	Xalq ijodiyoti (cholg‘u jamoalariga rahbarlik)
	5111000	–	Kasb ta’limi (5151600-Xalq ijodiyoti (cholg‘u jamoalariga rahbarlik)

Toshkent - 2015

Fanning ishchi o‘quv dasturi o‘quv, ishchi o‘quv reja va o‘quv dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchi:

M.G‘ofurov – O‘zDSMI, “Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası dotsenti

Taqrizchilar:

O‘.Toshmatov – O‘zDSMI, “Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası professor

S.Jumayev – O‘zDSMI, “Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası professor v.b.

Fanning ishchi o‘quv dasturi “Cholg‘u ijrochiligi” kafedrasining 2015 yil “____” _____dagi “____” – son yig‘ilishida muhokamadan o‘tgan va fakultet kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri:

O‘.Toshmatov

Fanning ishchi o‘quv dasturi “Xalq ijodiyoti” fakultet kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2015 yil ____ avgustdagi ____-sonli bayonnoma)

Fakultet kengashi raisi:

S.Jumayev

Kelishildi:

O‘quv bo‘limi boshlig‘i

A.N.O‘rozov

Kirish

Oliy ta'limning Davlat ta'lim standartiga ko'ra "San'at" ta'lim sohasining "Xalq ijodiyoti" ta'lim yo'nalishi negizidagi "Cholg'u jamoalariga rahbarlik" ta'lim yo'nalishi tarkibida o'qitiladigan "Orkestr sinfi" fani dasturi sohaga zarur bo'ladigan: jamoa ijrochiligi tarixi, an'anasi, ko'p ovozli musiqa asarlari targ'iboti, jamoa bo'lib ijro qilishga o'rgatish, xalq cholg'ulari orkestri repertuari, turli ijro uslublari, dirijyorlik tajribasi va boshqa ijrochilik san'ati qoidalari bilan bog'liq tushunchalarini o'z ichiga olgan bo'limlaridan tashkil topgan.

Fanining maqsad va vazifalari

"Orkestr sinfi" fani ixtisoslik fanlar majmuasiga taalluqli bo'lib, bakalavrlarga 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8-semestrlarda o'tiladi.

"Orkestr sinfi" fanining bosh muhim vazifasi, talabalarga jamoa bo'lib ijro qilishga o'rgatish, xalq cholg'ulari orkestri repertuari, turli ijro va ish uslublari, dirijyorlik tajribasi va boshqa ijrochilik san'ati qoidalari muvaffaqiyatli o'zlashtirish uchun zarur bo'ladigan tayanch bilimlarni beradi.

Fan bo'yicha talabaning malakasiga qo'yiladigan talablar

Bakalavrlar "Orkestr sinfi" fanini o'rganish jarayonida quyidagilarni bajara olishi lozim:

- badiiy jamoalarni tashkil etishi;
- badiiy jamoalarni boshqarishi;
- sahna madaniyati;
- ijro mahorati;
- ijro repertuarini tuzishi;
- musiqiy asarlarni chuqur tahlil eta olishi;
- cholg'ularning ijro imkoniyatlarini bilishi;
- orkestr uchun asarlarni moslashtirishi va cholg'ulashtirishi;
- olingan nazariy bilimlarni amalda qo'llay bilishi;
- jamoaviy ijro boshqaruvi faoliyatini bilishi;
- turli janrdagi o'zbek va boshqa xalqlarning musiqiy namunalari, o'zbek va jahon kompozitorlar asarlari hamda zamonaviy ijro uslublariidan ijodiy foydalanishi.

O'quv rejadagi boshqa fanlar bilan bog'liqligi

Mazkur fan 5151600-Xalq ijodiyoti (Cholg'u jamoalariga rahbarlik) ta'lim yo'nalishining o'quv rejasidagi "Dirijyorlik", "Ansaml sinfi", "Maxsus cholg'u", "Cholg'ushunoslik", "Cholg'ulashtirish", "Partitura o'qish", "Xalq cholg'ularini o'rganish", "Musiqa asarlari tahlili", "Garmoniya" kabi fanlar bilan uzviy bog'liqdir.

Fanni o'rganishda "San'at va madaniyat kollejlari hamda akademik litseylar" musiqiy-nazariy fanlardan olingan nazariy va amaliy bilimlar zarur bo'lsa, o'z navbatida bu fandan olingan bilimlar hozirgi kunda cholg'u jamoalariga rahbarlik san'ati umumiy nazariyasi va amaliyotini chuqur o'zlashtirishda muhim vosita vazifasini o'taydi.

Fanni o'qitishda zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalar

O'quv jarayoni bilan bog'liq ta'lim sifatini belgilovchi holatlar quyidagilar: yuqori ilmiy-pedagogik darajada dars berish, musiqiy asar bo'yicha muammoli vaziyatlarni o'rta tashlash, darslarni amaliy tarzda qiziqarli tashkil qilish, ilg'or pedagogik texnologiyalardan va mul'timedia vositalaridan foydalanish, talabalarni undaydigan, o'ylantiradigan muammolarni ular oldiga qo'yish, talabchanlik, talabalar bilan individual ishlash, erkin muloqot yuritishga, ilmiy izlanishga jalb qilish.

“Orkestr sinfi” predmetini olib borishda quyidagi asosiy konseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim. Bu ta'lim o'z mohiyatiga ko'ra ta'lim jarayonining barcha ishtirokchilarini to'laqonli rivojlanishlarini ko'zda tutadi. Bu esa ta'limni loyihalashtirilayotganda, albatta, ma'lum bir ta'lim oluvchining shaxsini emas, avvalo, kelgusidagi mutaxassislik faoliyati bilan bog'liq o'qish maqsadlaridan kelib chiqqan holda yondoshilishni nazarda tutadi.

Tizimli yondoshuv. Ta'lim texnologiyasi tizimning barcha belgilarini o'zida mujassam etmog'i lozim: jarayonning mantiqiyligi, uning barcha bo'g'inlarini o'zaro bog'langanligi, yaxlitligi.

Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv. Shaxsning jarayonli sifatlarini shakllantirishga, ta'lim oluvchining faoliyatni faollashtirish va intensivlashtirish, o'quv jarayonida uning barcha qobiliyati va imkoniyatlari, tashabbuskorligini ochishga yo'naltirilgan ta'limni ifodalaydi.

Dialogik yondoshuv. Bu yondoshuv o'quv munosabatlarini yaratish zaruriyatini bildiradi. Uning natijasida shaxsning o'z-o'zini faollashtirishi va o'z-o'zini ko'rsata olishi kabi ijodiy faoliyati kuchayadi.

Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish. Demokratik, tenglik, ta'lim beruvchi va ta'lim oluvchi faoliyat mazmunini shakllantirishda va erishilgan natijalarni baholashda birgalikda ishlashni joriy etishga e'tiborni qaratish zarurligini bildiradi.

Muammoli ta'lim. Ta'lim mazmunini muammoli tarzda taqdim qilish orqali ta'lim oluvchi faoliyatini faollashtirish usullaridan biri. Bunda ilmiy bilimni obektiv qarama-qarshiligi va uni hal etish usullarini, dialektik mushohadani shakllantirish va rivojlantirishni, amaliy faoliyatga ularni ijodiy tarzda qo'llashni mustaqil ijodiy faoliyati ta'minlanadi.

Axborotni taqdim qilishning zamonaviy vositalari va usullarini qo'llash – **kompyuterda musiqiy dasturlar va axborot texnologiyalarini o'quv jarayoniga qo'llash orqali amalga oshiriladi.**

O'qitishni tashkil etish shakllari: yakka, duet, trio, kvartet, kvintet, jo'navozlik va o'zaro o'rganishga asoslangan jamoaviylik.

O'qitish vositalari: xalq cholg'ulari, musiqiy asarlar, nota matnlari bilan bir qatorda - kompyuter va axborot texnologiyalari.

Kommunikatsiya usullari: tinglovchilar bilan operativ teskari aloqaga asoslangan bevosita o'zaro munosabatlar.

Teskari aloqa usullari va vositalari: kuzatish, blits-so'rov, joriy va yakunlovchi nazorat natijalarini tahlili asosida o'qitish diagnostikasi.

Boshqarish usullari va vositalari: o'quv mashg'uloti bosqichlarini belgilab beruvchi texnologik xarita ko'rinishidagi o'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish, qo'yilgan

maqsadga erishishda o'qituvchi va tinglovchining birgalikdagi harakati, nafaqat amaliy mashg'ulotlar, auditoriyadan tashqari mustaqil ishlarning nazorati.

Monitoring va baholash: o'quv mashg'ulotida hamda butun kurs davomida o'qitishning natijalarini rejali tarzda kuzatib borish. Kurs oxirida konsert dasturi shaklida ijodiy ishlar baholanadi.

“Orkestr sinfi” fanini o'qitish jarayonida kompyuter texnologiyasidan, musiqiy "ENKORE" hamda “SIBELIUS-6” dasturlaridan foydalaniladi. Ijro mahorati, konsert ijrochiligi hamda tayanch so'z va iboralar asosida joriy va yakuniy nazoratlar o'tkaziladi.

“Orkestr sinfi” fanidan amaliy mashg'ulotlarning taxminiy mavzulari va soatlar bo'yicha taqsimlanishi:

1-semestr

Jami: 106 soat. Amaliy: 72 soat. Mustaqil ta'lim 34 soat

№	Asar nomi	Asar muallifi	Adabiyot	Bet (Izoh)
1.	“O‘zbekiston davlat madhiyasi”	A.Oripov so‘zi, M.Burxonov musiqasi	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
2.	“Bog‘larda bahor”	Q.Oripov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
3.	“Ey nozanin”	O‘zbek xalq qo‘shig‘i	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
4.	“Qalbimda”	Sayfi Jalil	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
5.	“Yoshlik”	A.Agadjikov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
6.	“Tanets”	A.Varelas	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura

2-semestr

Jami: 106 soat. Amaliy: 72 soat. Mustaqil ta'lim 34 soat

№	Asar nomi	Asar muallifi	Adabiyot	Bet (Izoh)
1.	“Qaydasan”	I.Akbarov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
2.	“Meni eslagin” romans	B.Umidjonov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
3.	“Rok qashqarcha”	Xalq kuyi	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
4.	“Pomir lirik qo‘shig‘i”	Y.Sabzanov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
5.	“Eksprompt”	A.Arutunyan	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
6.	“Vals”	E.Doga	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura

3-semestr

Jami: 160 soat. Amaliy: 108 soat. Mustaqil ta'lim 52 soat

№	Asar nomi	Asar muallifi	Adabiyot	Bet (Izoh)
1.	“Tarona syuita”	G‘.Qodirov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
2.	“Yalla”	T.Jalilov, G.Sobitov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
3.	“Yurakda sevinch”	Tojik xalq kuyi	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
4.	“Navo taralsin”	K.Komilov, T.Toshmatov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
5.	“Podrajenije narodnomu”	A.Xachaturyan	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
6.	“Vals” “Avtomobildan saqlaning” kinofilmidan	A.Petrov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura

4-semestr

Jami: 160 soat. Amaliy: 108 soat. Mustaqil ta'lim 52 soat

№	Asar nomi	Asar muallifi	Adabiyot	Bet (Izoh)
1.	“Raqs”	S.Xayitboyev	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
2.	“Bittasi”	SH.Ramazanov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
3.	“Xor” (Takatum) “Tog‘ go‘zali” spektaklidan	A.Muhamedov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
4.	“Sevgi favvoralari”	F.Alimov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
5.	“Baxt bilan suhbat” “Ivan Grozniy kasbini o‘zgartiradi” kinofilmdan	A.Zatsepin	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
6.	“Karmen” operasidan uvertyura	J.Bize	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura

5-semestr

Jami: 214 soat. Amaliy: 144 soat. Mustaqil ta'lim 70 soat

№	Asar nomi	Asar muallifi	Adabiyot	Bet (Izoh)
1.	“Qiz nozi”	T.Toshmatov, Q.Oripov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
2.	“Garduni segoh”	O‘zbek xalq kuyi	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
3.	“Do‘stlik marshi”	Y.Quchqarov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
4.	“Turkcha qo‘shiq”	O‘.Toshmatov qayta ishlagan	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
5.	“YA vstretil devushku”	A.Babayev	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura

6.	“Menuet”	I.Gaydn	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
----	----------	---------	---	-----------

6-semestr

Jami: 214 soat. Amaliy: 144 soat. Mustaqil ta’lim 70 soat

№	Asar nomi	Bastakor	Adabiyot	Bet (Izoh)
1.	“Qizlar raqsi”	F.Olimov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
2.	“Ufori segoh”	Xalq kuyi	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
3.	“Ey sohibi dil”	S.Xayitboyev	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
4.	“Vostochniy tanets”	A.Tadjiyev	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
5.	“Gulchehraning faryodi” “Arshin mol olan” musiqali dramasidan	U.Gadjibekov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
6.	“Pesenka Gertsoga” iz operi Rigoletta	Dj. Verdi	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura

7-semestr

Jami: 214 soat. Amaliy: 144 soat. Mustaqil ta’lim 70 soat

№	Asar nomi	Asar muallifi	Adabiyot	Bet (Izoh)
1.	“To‘yona”	F.Alimov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
2.	“Oh kim ishq”	A.Navoiy g‘azali, A.Ismoilov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
3.	“Anvar va Ra’no dueti” O‘tgan kunlar kinofilmidan	F.Alimov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
4.	“Arabcha popuri”	O‘.Toshmatov qayta ishlagan	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura

5.	“Jovoronok”	Moldovan xalq kuyi, Gnutov qayta ishlagan	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
6.	“Kontsert variatsiyasi” “Kalinka” rus xalq kuyi asosida	V.Gorodovskiy	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura

8-semestr

Jami: 150 soat. Amaliy: 100 soat. Mustaqil ta’lim 50 soat

№	Asar nomi	Bastakor	Adabiyot	Bet (Izoh)
1.	Uvertyura “Shodiyona”	F.Alimov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
2.	“Ey sabo”	D.Zokirov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
3.	“Yaxshilig‘”	M.To‘xtasinov	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
4.	“Ruskaya plyaska”	R.Chaykovskiy	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
5.	“Lezginka” Gayane baletidan	A.Xachaturyan	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura
6.	“Hech kimga bermaymiz seni O‘zbekiston !”	Y.Usmonova	“Cholg‘u ijrochiligi” kafedrası kutubxonasi	Partitura

Asosiy qism: Fanning uslubiy jihatdan uzviy ketma-ketligi

Asosiy qismda (amaliy) musiqiy asarlarning mantiqiy ketma-ketligi oddiydan murakkabga tomon yo‘naltiriladi. Har bir asarning mohiyati asosiy tushunchalar va kichik-kichik frazalar orqali ochib beriladi. Bunda mavzu bo‘yicha talabalarga DTS asosida yetkazilishi zarur bo‘lgan bilim va ko‘nikmalar to‘la qamrab olinishi kerak.

Asosiy qism sifatiga qo‘yiladigan talab musiqiy asarlarning darajasi, ularning ish beruvchilar talablari va ishlab chiqarish ehtiyojlariga mosligi, mamlakatimizda bo‘layotgan ma‘naviy-ma‘rifiy va boshqa sohalaridagi islohotlarning ustuvor masalalarini qamrab olishi hamda fan va texnologiyalarning so‘ngi yutuqlari e‘tiborga olinishi tavsiya etiladi.

Amaliy mashg‘ulotlar

O‘zbek xalq cholg‘ulari orkestri. “Orkestr sinfi” fani, predmeti va vazifalari. Xalq cholg‘ulari orkestri to‘liq tarkibi, puflama cholg‘ular guruhi, urma torli cholg‘ular

guruhi, mezrobli cholg'ular guruhi, urma zarbli cholg'ular guruhi, kamonli cholg'ular guruhi va yakkaxonlar bilan amaliy ishlash.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: gammalar, arpedjiolar, akkordlar, sifralarga bo'lib ijodiy ishlash, yo'naltirish.

Adabiyotlar: Foydalaniladigan adabiyotlar ro'yxatida keltirilgan

Amaliy mashg'ulotlar o'tkaziladigan soatlarda o'zbek va jahon xalqlari kuy-qo'shiqlari hamda o'zbek va jahon kompozitorlari tomonidan yaratilgan asarlar yaratilishi tarixi, mavzui, janri, shakli, tonalligi, dikamik belgilari, asar mualliflari haqida ma'lumot, ijro etilgan asarning mashhur ijrochilari haqidagi ma'lumotlar o'rganiladi.

Mustaqil ta'limni tashkil etishning shakli va mazmuni

“Orkestr sinfi” bo'yicha talabaning mustaqil ta'limi shu fanni o'rganish jarayonining tarkibiy qismi bo'lib, uslubiy va axborot resurslari bilan to'la ta'minlangan.

Talabalar auditoriya mashg'ulotlarida professor-o'qituvchilar rahbarligida amaliy ijro mahoratiga ega bo'ladilar. Auditoriyadan tashqarida darslarga tayyorlanadilar, musiqiy adabiyotlardan foydalanadilar, uyga vazifa sifatida berilgan musiqiy asarlar bo'yicha qo'shimcha ma'lumot to'playdilar va tayyorlanadilar. Mustaqil ta'lim natijalari reyting tizimi asosida baholanadi.

Uyga vazifalarni bajarish, qo'shimcha darslik va adabiyotlardan yangi musiqiy asarlarni mustaqil o'rganish, kerakli ma'lumotlarni izlash va ularni topish yo'llarini aniqlash, internet tarmoqdaridan foydalanib ma'lumotlar to'plash va ilmiy izlanishlar olib borish, ilmiy to'garak doirasida yoki mustaqil ravishda ilmiy manbalardan foydalanib ilmiy maqola va ma'ruzalar, yangi konsert dasturlari tayyorlash kabilar talabalarning darsda olgan bilimlarini chuqurlashtiradi, ularning mustaqil fikrlash va ijodiy qobiliyatini rivojlantiradi. Shuning uchun ham mustaqil ta'limsiz o'quv faoliyati samarali bo'lishi mumkin emas.

Uy vazifalarini tekshirish va baholash amaliy mashg'ulot olib boruvchi o'qituvchi tomonidan har darsda amalga oshiriladi.

“Orkestr sinfi” fanidan mustaqil ish majmuasi fanning barcha mavzularini qamrab olgan va quyidagi katta mavzu ko'rinishida shakllantirilgan.

Talabalar mustaqil ta'limining mazmuni va hajmi

T/	Mustaqil ta'lim mavzulari	Beriladigan topshiriqlar	Bajarish muddati	Hajmi soatda
1	Fanning maqsadi va vazifalari, o'rganilgan asarlarni qo'shimcha adabiyotlar, ya'ni CD, DVD, nota matnlari bilan mustahkamlash	Individual topshiriqlarni bajarish	1-4 haftalar	16
2	O'rganilgan asarlarni o'zbek xalq cholg'ulari orkestri va turli jamoalar ijrosidagi yozuvlarni eshitish hamda qo'shimcha partituralarni o'rganish orqali mustahkamlash	Individual topshiriqlarni bajarish	5-8 haftalar	16
3	O'rganilgan asarlarni o'zbek xalq cholg'ularida mahoratli sozandalar ijrosini eshitish orqali va qo'shimcha adabiyotlar bilan mustahkamlash	Individual topshiriqlarni bajarish	9-12 haftalar	18
4	Semestr davomida o'rganilgan asarlarni qo'shimcha adabiyotlar bilan mustahkamlash	Individual topshiriqlarni bajarish, musiqiy asar matnini yodlash	13-18 haftalar	20

Dasturning informatsion uslubiy ta'minoti

Mazkur fanni o'qitish jarayonida ta'limning zamonaviy metodlari, pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash nazarda tutilgan:

- musiqiy asarlar ijrosida o'zbek xalq cholg'ulari, zamonaviy kompyuter texnologiyalari yordamida musiqiy dasturlardan foydalaniladi;
- musiqiy asarlar matnini o'rganish va tahlil qilishda gammalar, arpedjiolar, akkordlar, sifralarga bo'lib ijodiy ishlash va boshqa pedagogik texnologiyalardan foydalaniladi;
- amaliy mashg'ulotlarida sozandalar, cholg'u guruhlar o'rtasida turli musobaqalar, guruhli ijro usullarini qo'llash nazarda tutiladi.

“Orkestr sinfi” fanidan talabalar bilimini reyting tizimi asosida baholash mezonlari.

“Orkestr sinfi” fani bo'yicha reyting jadvallari, nazorat turi, shakli, soni hamda har bir nazoratga ajratilgan maksimal ball, shuningdek joriy hamda yakuniy nazoratlarining saralash ballari haqidagi ma'lumotlar fan bo'yicha birinchi mashg'ulotda talabalarga e'lon qilinadi.

Fan bo'yicha talabalarining bilim saviyasi va o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi:

- **joriy nazorat (JN)** - talabaning fan mavzulari bo'yicha bilim va amaliy ko'nikma darajasini aniqlash hamda baholash usuli. Joriy nazorat fanning xususiyatidan kelib chiqqan holda amaliy mashg'ulotlarda amaliy ijro uy vazifalarining bajarilishini nazorat qilish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkazilishi mumkin;

- **yakuniy nazorat (YAN)** - semestr yakunida muayyan fan bo'yicha amaliy ko'nikmalarni talabalar tomonidan o'zlashtirish darajasini baholash usuli. Yakuniy nazorat asosan o'rganilgan musiqiy asarlar bo'yicha konsert dasturini namoyish qilish orqali baholanadi.

JN o'tkazish jarayoni kafedra mudiri tomonidan tuzilgan komissiya ishtirokida muntazam ravishda o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda **JN** natijalari bekor qilinishi mumkin. Bunday hollarda **JN** qayta o'tkaziladi.

Oliy ta'lim muassasasi rahbarining buyrug'i bilan “Ichki nazorat va monitoring” bo'limi rahbarligida tuzilgan komissiya ishtirokida **YAN** ni o'tkazish jarayoni muntazam ravishda o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda **YAN** natijalari bekor qilinishi mumkin. Bunday hollarda **YAN** qayta o'tkaziladi.

Talabaning bilim saviyasi, ko'nikma va malakalarini nazorat qilishning reyting tizimi asosida talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish darajasi ballar orqali ifodalanadi.

“Orkestr sinfi” fani bo'yicha talabalarining semestr davomidagi o'zlashtirish ko'rsatkichi 100 balli tizimda baholanadi.

Ushbu 100 ball baholash turlari bo'yicha quyidagicha taqsimlanadi: Y.N.-30 ball, qolgan 70 ball esa J.N.ga taqsimlanadi.

Ball	Baho	Talabalarining bilim darajasi
86-100	A'lo	O'zbek xalq cholg'ulari orkestrlari to'g'risida aniq tasavvur va bilimga ega bo'lish. Xulosa va qaror qabul qilish. Ijodiy fikrlay olish. Mustaqil mushohada yurita olish. Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, ijro etish. Tasavvurga ega bo'lish.
71-85	Yaxshi	Mustaqil mushohada qilish. Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, ijro eta olish. Tasavvurga ega bo'lish.
55-70	Qoniqarli	Mohiyatini tushuntirish. Bilish, ijro eta olish. Tasavvurga ega bo'lish.
0-54	Qoniqarsiz	Aniq tasavvurga ega bo'lmaslik. Bilmaslik. Ijro eta olmaslik.

Fan bo'yicha saralash bali 55 ballni tashkil etadi. Talabaning saralash balidan past bo'lgan o'zlashtirishi reyting daftarchasida qayd etilmaydi.

Talabalarining o'quv fani bo'yicha mustaqil ishi joriy va yakuniy nazoratlar jarayonida tegishli topshiriqlarni bajarishi va unga ajratilgan ballardan kelib chiqqan holda baholanadi.

$$V \cdot O'$$

Talabaning fan bo'yicha reytingi quyidagicha anikdanadi: $K =$

$$\frac{100}{V \cdot O'}$$

bu yerda: V- semestrda fanga ajratilgan umumiy o'quv yuklamasi (soatlarda); O' -fan bo'yicha o'zlashtirish darajasi (ballarda).

Fan bo'yicha joriy nazoratlarga ajratilgan umumiy ballning 55 foizi saralash ball hisoblanib, ushbu foizdan kam ball to'plagan talaba yakuniy nazoratga kiritilmaydi.

- **JN** turlari bo'yicha 55 ball va undan yuqori ball to'plagan talaba fanni "o'zlashtirgan" deb hisoblanadi va ushbu fan bo'yicha yakuniy nazoratga kirmasligiga yo'l qo'yiladi.

- Talabaning semestr davomida fan bo'yicha to'plagan umumiy bali har bir nazorat turidan belgilangan qoidalarga muvofiq to'plagan ballari yig'indisiga teng.

- **JN** va **YAN** turlari kalendar tematik rejaqa muvofiq dekanat tomonidan tuzilgan reyting nazorat jadvallari asosida o'tkaziladi. **YAN** semestrning oxirgi 2 haftasi mobaynida o'tkaziladi.

- **JN** nazoratlarda saralash balidan kam ball to'plagan va uzrli sabablarga ko'ra nazoratlarda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun navbatdagi shu nazorat turigacha, so'nggi joriy nazorat uchun esa yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddat beriladi.

- Talabaning semestrda **JN** turlari bo'yicha to'plagan ballari ushbu nazorat turlari umumiy balining 55 foizidan kam bo'lsa yoki semestr yakuniy joriy va yakuniy nazorat turlari bo'yicha to'plagan ballari yig'indisi 55 balidan kam bo'lsa, u "akademik qarzdor" deb hisoblanadi.

- Talaba nazorat natijalaridan norozi bo'lsa, fan bo'yicha nazorat turi natijalari e'lon qilingan vaqtdan boshlab bir kun mobaynida fakultet dekaniga ariza bilan murojaat etishi mumkin. Bunday holda fakultet dekanining taqdimnomasiga ko'ra rektor buyrug'i bilan 3 (uch) a'zodan kam bo'lmagan tarkibda apellyatsiya komissiyasi tashkil etiladi.

- Apellyatsiya komissiyasi talabalarining arizalarini ko'rib chiqib, shu kunning o'zida xulosasini bildiradi.

- Baholashning o'rnatilgan talablar asosida belgilangan muddatlarda o'tkazilishi hamda rasmiylashtirilishi fakultet dekani, kafedra mudiri, o'quv-uslubiy boshqarma hamda ichki nazorat va monitoring bo'limi tomonidan nazorat qilinadi.

Talabalar JN dan to'playdigan ballarning namunaviy mezonlari

T/R	Ko'rsatkichlar	JN ballari				
		Mak. ball	1-JN	2-JN	3-JN	4-JN
1	Darslarga qatnashganlik va o'zlashtirishi darajasi. Yakka mashg'ulotlardagi faolligi, amaliy boshqaruv mahoratining holati.	17	0-4	0-4	0-4	0-5
2	Darslarga qatnashganlik va o'zlashtirishi darajasi. Yakka mashg'ulotlardagi faolligi, amaliy boshqaruv mahoratining holati.	18	0-4	0-4	0-5	0-5

3	Darslarga qatnashganlik va o'zlashtirishi darajasi. Yakka mashg'ulotlardagi faolligi, amaliy boshqaruv mahoratining holati.	17	0-4	0-5	0-4	0-4
4	Mustaqil ta'lim topshiriqlarining o'z vaqtida va sifatli bajarilishi. Uy vazifalarini bajarilish va o'zlashtirishi darajasi.	18	0-5	0-5	0-4	0-4
	Jami JN ballari	70	17	18	17	18

YAN konsert dasturi ijrosi natijasiga qarab maksimal 30 ball orqali baholanadi.

Yakuniy nazoratda konsert dasturi ijrosini baholash mezonlari

Yakuniy nazorat konsert shaklida o'tkaziladi. Konsert sifati va ijro mahorati orqali baholanadi. Talaba maksimal 30 ball to'plashi mumkin.

Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

Asosiy adabiyotlar

1. Karimov.I.A. "Yuksak ma'naviyat-yengilmas kuch" T.; Ma'naviyat-2008 y.
2. Азимов К.Т. "Методика работы с самодейтельным оркестром узбекских народных инструментов" Т.; 1988 й.
3. Ishmuxamedov R. "Ta'limda innovation texnologiyalar" T.; Istedod. 2008 y.
4. Azimov K. O'zbekiston dirijyorlari. T.2001y.
5. Toshmatov E. Dirijyorlik. T. 2006, 2008y.
6. Kanershteyn G. O dirijirovanii. M. 1972y.
7. G'ofurov M. Orkestr sinfi. T.2011y.
8. Turatov S. Orkestr sinfi. T.2012y.
9. "Cholg'u ijrochiligi" kafedrasi kutubxonasi fondidagi partituralar.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Ливиев А. Ўзбек миллий чолғусозлик тарихи . Т. 2005й.
2. Акбаров И. Музыка луғати. Т.1998й.
3. M.Shamaxmudova Xor dirijyorligi lug'ati. T. 2009-y.
4. J.Shukurov Xor dirijyorligi. T. 2009-y.

Internet saytlari

1. www.artist.uz
2. www.ziyonet.uz
3. www.edu.uz
4. tdpu-INTRANET.Ped
5. www.jazz.ru
6. www.atmuzik.ru

7. www.universalia.nov.ru / instruments.
8. www.muzik.uz
9. www.classicmuzik.uz
10. www.ixlos.uz
11. <http://forum.ziyouz.com>
12. www.ziynet.uz
13. www.nota.ru

Ta'lim texnologiyasi (leksiya va amaliy mashg'ulotlar uchun)

Asarlar mazmunini yoritish bo'yicha qo'llaniladigan pedagogik texnologiya va interfaol metodlar: "Nota matnini tez va to'g'ri o'qish", "Guruhlar o'rtasida raqobat", "Amaliy ijroni tanqidiy tahlil qilish".

TEXNOLOGIK KARTA

Mavzu	"Orkestr sinfi" fanining maqsadi va vazifasi
Maqsad va vazifalar	Talabalarga birgalikda ijro etishning mohiyati, cholg'ular, cholg'u guruhlar va ijro uslublarga oid fikrlarning vujudga kelishini tushuntirish. Tarqatilgan nota materiallarini talabalar tomonidan qanday o'zlashtirilganligini, ijro etilishini nazorat qilish, ularning bilimlarini baholash.
O'quv jarayonining mazmuni	Orkestr tushunchasining mohiyati. Uslublar.
O'quv jarayonini amalga oshirish texnologiyasi	<u>Metod:</u> Og'zaki bayon, kuylab berish, biror cholg'uda ijro etib berish. <u>Forma:</u> Amaliy. <u>Vosita:</u> Encore, Sibelius 1,2,3,4,5,6 dasturlari, CD, DVD yozuvlar. <u>Usul:</u> Nota matnlari. <u>Nazorat:</u> Og'zaki, amaliy ijro, bir-birini eshitish. <u>Baholash:</u> Adolatli. Oshkoralik. Rag'batlantirish.
Kutiladigan natijalar	<u>O'qituvchi:</u> Asarni qisqa vaqt ichida barcha talabalar tomonidan o'zlashtirishiga erishadi. Ijro sifati yaxshilanadi. Ijro mahorati va talabalar faolligini oshiradi. Talabalarda darsga nisbatan qiziqishni uyg'otadi. Bir vaqtning o'zida ko'pchilik talabalarni baholaydi. O'z oldiga qo'ygan maqsadga erishadi. <u>Talaba:</u> Jamoa bo'lib ijro etishga oid yangi bilimlarga ega bo'ladi. Orkestr ijrosi va uni boshqarish bo'yicha bilim, malaka va ko'nikmalarga ega bo'ladi. Ijroda badiiylik rivojlanadi, eslab qolish qobiliyati kuchayadi. Bir-birini eshitishni o'rganadi. Dars jarayonida ko'p musiqiy ma'lumotlarga ega bo'ladi.
Kelgusi natijalar	<u>O'qituvchi:</u> Amaliy ijroni o'zlashtirish va dars jarayoniga tadbiq etish, takomillashtirish, o'z ustida ishlash, asarni hayotiy voqealar bilan bog'lash. O'zining pedagogik va metodik mahoratini oshirish. <u>Talaba:</u> Amaliy ijro asosida nota matnlari bilan mustaqil ishlashni o'rganish, o'z ijrosini jamoa ijrosiga moslashtirish. IIIu asar asosida qo'shimcha materiallarni topish, ularni tahlil qilish. Ko'nikma va malakalarni hosil qilish.

Semestrlar	Amaliy mashg'ulotlar	Mustaqil ta'lim
1-semestr	40	24
2-semestr	21	14
3-semestr	40	24
4-semestr	15	12
5-semestr	40	24
6-semestr	28	20
7-semestr	80	50
8-semestr	24	14
Jami	288 soat	182 soat

1-semestr

№	Asarlar nomi	Amaliy	Mustaqil ta'lim
1	“O‘zbekiston” M.Mirzayev musiqasi.	10	6
2	“Qo‘shnay navosi” S.Hayitboyev musiqasi.	10	6
3	“Umumiy raqs” I.Akbarov musiqasi.	10	6
4	“Davluri” N.Narimanidze musiqasi.	10	6
	JAMI:	40	24

1-asar: “O‘zbekistonim” Jumaniyoz Jabbarov she’ri, Sulton Hayitboyev musiqasi. Asar “re” major tonalligida, o‘lchovi 6/8, vals usuli va tezligida yozilgan. 8 ta sifraga ajratilgan bo‘lib, 1,2,4-sifralarga repriza qo‘yilgan. 5 sifrada 4/4 o‘lchoviga o‘tiladi va erkin ijro etiladi (kadensiya). 6 sifradan 6/8 o‘lchoviga o‘tiladi va boshlang‘ich sur‘atga qaytiladi.

2-asar: “Qo‘shnay navosi” Sulton Hayitboyev musiqasi. Qo‘shnay va o‘zbek xalq cholg‘ulari orkestri uchun maxsus yozilgan asar. “Re” minor tonalligida, o‘lchovi 4/4 bo‘lib, Andante sur‘atida ijro etiladi. Asar 7 ta sifraga ajratilgan bo‘lib, 3 va 7 sifralarda repriza qo‘yilgan. Dinamik tushlarga e‘tibor bergan holda ijro qilish zarur.

3-asar: “Umumiy raqs” I.Akbarovning “Qonli to‘y” musiqali dramasidan. Asar “sol” major tonalligida 3/4 takt o‘lchovida boshlanib, 9–sifrada “do” minor tonalligiga va 2/4 o‘lchoviga o‘tiladi. 15–sifraning 5-taktidan dastlabki tonallikka qaytadi. Asar 16 ta sifraga ajratilgan bo‘lib, Allegro sur‘atda ijro etiladi.

4-asar: “Davluri” N.Narimanidze musiqasi. Asar “lya” minor tonalligida, 2/4 o‘lchovida, Vivo sur‘atida yozilgan. 10 ta sifraga ajratilgan. Ijroda doira o‘rniga “Dovul” cholg‘usini qo‘llash yaxshi effekt beradi.

2-semestr

№	Asarlar nomi	Amaliy	Mustaqil ta'lim
5	“Ilodlik raqsi” S.Rustamov musiqasi.	5	3
6	“Polonez” M.Oginskiy musiqasi.	5	3
7	“Hech kimga bermaymiz seni O‘zbekiston” Muhammad IOsuf she’ri, IO.Usmanova musiqasi.	5	4
8	“Turkcha qo‘shiq” O‘.Toshmatov qayta ishlagan.	6	4
	JAMI:	21	14

5-asar: “Ilodlik raqsi” S.Rustamov musiqasi. Asar “Iya” minor tonalligida, 6/8 o‘lchovida, Moderato sur’atida yozilgan. 14 ta sifraga ajratilgan bo‘lib, 3 sifradan 6-sifraning 10 taktigacha repriza qo‘yilgan. 7-sifradan 6/16 o‘lchoviga o‘tadi va 11-sifradan Allegro sur’atda ijro etiladi.

6-asar: “Polonez” M.Oginskiy musiqasi. Asar “Iya” minor tonalligida, 3/4 o‘lchovida, Moderato sur’atida yozilgan. 7 ta sifraga ajratilgan. 3-sifraga bir takt yetmasdan ritenute (rit.) bor. 3-sifradan A tempo sur’atiga qaytiladi. 6-sifraga bir takt ritenute (rit.) bo‘lib, 6-sifradan A tempo sur’atiga qaytiladi.

7-asar: “Hech kimga bermaymiz seni O‘zbekiston” (Yoshlar madhiyasi) M.IOsuf she’ri, IO.Usmanova musiqasi. Asar “Iya” minor tonalligida boshlanib, 7-sifraning 3-taktidan si-bemol minor tonalligiga o‘tiladi. 4/4 o‘lchovida bo‘lib, Andantino sur’atida yozilgan. 7 ta sifraga ajratilgan.

8-asar: “Turkcha qo‘shiq” professor O‘.Toshmatov nota olgan va o‘zbek xalq cholg‘ulari orkestri uchun moslashtirgan. Asar “Iya” minor frigiyladida, 4/4 o‘lchovida, Allegro sur’atida ijro etiladi. 3 ta sifraga ajratilgan. Eng boshidan 1-sifragacha repriza qo‘yilgan, lekin ♩ dan– ♩ ga qaytgandan repriza ijro etilmaydi. Asar yakunida qo‘yilgan ritenute (rit.) faqat yakunlashda qo‘llaniladi.

3-semestr

№	Asarlar nomi	Amaliy	Mustaqil ta'lim
9	“Tokay” K.Jabborov, S.Hayitboyev musiqasi.	10	6
10	“Ikki dil” N.Hamraqulov musiqasi.	10	6
11	“Aziza” Arab xalq kuyi.	10	6
12	“Xabanera” M.Kollen musiqasi.	10	6
	JAMI: 470	40	24

9-asar: “Tokay” Nodira musiqali dramasidan Uvaysiy ariyasi K.Jabborov va S.Hayitboyev musiqasi. Asar “lya” minor tonalligida, 3/4 o‘lchovida, Andante contabile sur’atida yozilgan. Jami 6 ta sifraga ajratilgan.

10-asar: “Ikki dil” O‘zbekiston xalq artisti Nuriddin Hamraqulovning xalq tomonidan sevib tinglanadigan eng yaxshi qo‘shiqlaridan biri. Asar “sol” minor tonalligida, 2/4 o‘lchovida, Lento sur’atida yozilgan. 16 ta sifraga ajratilgan.

11-asar: “Aziza” Arab xalq kuyi. “Lya” minor tonalligida, 4/4 o‘lchovida, Allegro moderato sur’atida yozilgan. 8ta sifraga ajratilgan. 7-sifraning 9-taktida ritenute (rit.) bo‘lib, 10-taktdan Andante sur’atiga o‘tiladi. 6-sifradan 7-sifragacha Andante sur’atida ijro etiladi.

12-asar: “Xabanera” M.Kollen musiqasi. Asar “re” minor tonalligida, 2/4 o‘lchovida, Allegro sur’atida yozilgan. 7 ta sifraga ajratilgan. Asarning eng boshidan 4-sifraga qadar ♯ qo‘yilgan. 1-sifraning 5-taktidan 4-sifraga ♭ qo‘yilgan.

4-semestr

№	Asarlar nomi	Amaliy	Mustaqil ta’lim
13	“Sevimli yorim” H.Rahimov musiqasi.	4	3
14	“Hur o‘zbek qiziman” R.Abdullayev musiqasi.	4	3
15	“Konsertnie variasii” V.Gorodovskiy musiqasi.	3	3
16	“Andijoncha” Xalq kuyi.	4	3
	JAMI:	15	12

13-asar: “Sevimli yorim” A.Bobojon so‘zi, H.Rahimov musiqasi. Asar “lya” minor tonalligida, 6/8 o‘lchovida, Andantino sur’atida yozilgan. 8ta sifraga ajratilgan. Яkkaxon va o‘zbek xalq cholg‘ulari orkestri o‘rtasida ovozlar mutunosibligiga alohida e’tibor berish zarur.

14-asar: “Hur o‘zbek qiziman” N.Narzullayev so‘zi, R.Abdullayev musiqasi. Asar “mi” minor tonalligida, 6/8 o‘lchovida, Allegretto sur’atida yozilgan. 5ta sifraga ajratilgan. 1-sifradan 4-sifragacha ♯ qo‘yilgan, 2-sifradan 5-sifraga ♭ qo‘yilgan.

15-asar: “Konsertnie variasii” rus xalq qo‘shig‘i “Kalinka” temasi asosida V.Gorodovskiy tomonidan yozilgan. Asar “lya” minor tonalligida, 2/4 o‘lchovida, Allegro sur’atida yozilgan. 18 ta sifraga ajratilgan. 3-sifraning 2-taktidan Largo, 4-sifradan Andante, 5-sifradan Allegro, 7-sifradan Largo, 10-sifradan Andante, 10-sifraning 5-taktidan Allegro sur’atlarida ijro etiladi.

16-asar: “Andijoncha” xalq kuyi, F.Alimov qayta ishlagan. Asar “lya” major tonalligida, 4/4 o‘lchovida, Adlib. senza metrum va 1-sifradan Allegro, 10-sifraning

beshinchi taktidan Vivo sur'atlarida ijro etiladi. Kuy 10 ta sifraga ajratilgan bo'lib, 9-sifradan "si" major tonalligiga o'tiladi.

5-semestr

№	Asarlar nomi	Amaliy	Mustaqil ta'lim
17	"Lazgi" Xorazm xalq kuyi.	10	6
18	"Taronamsan yoshligim" S.Hayitboyev musiqasi.	10	6
19	"Ishdagi ishq" kinofilmidan qo'shiq, A.Petrov musiqasi.	10	6
20	"Fantaziya" A.Liviyev musiqasi.	10	6
	JAMI:	40	24

17-asar: "Lazgi" Xorazm xalq kuyi. Asar "do" major tonalligida, 6/8 o'lchovida, kuy Moderato sur'atida boshlanib, 11 taktdan Piu mosso, 1-sifradan Allegro, 3-sifradan Poco meno, 4-sifradan Allegro, 7-sifradan Vivo sur'atiga o'tiladi. Jami 8 ta sifraga ajratilgan.

18-asar: "Taronamsan yoshligim" Erkin Samandar she'ri, S.Hayitboyev musiqasi. Asar "do" minor tonalligida, 4/4 o'lchovi, Allegro sur'atida yozilgan. Jami 3 ta sifradan iborat. Qo'shiq uch kupletidan iborat bo'lganligi sababli, eng boshidan oxirigacha uch marta qaytariladi.

19-asar: "Ishdagi ishq" kinofilmidan qo'shiq, A.Petrov musiqasi. Asar "sol" minor tonalligida, 4/4 o'lchovida, Moderato sur'atida yozilgan. 4 ta sifraga ajratilgan. 3-sifraning 1-takti 2/4 o'lchovida, 3-sifraning 2-taktidan 4/4 o'lchoviga qaytiladi. 4-sifraning 3-taktidan oxirgi 2 taktgacha ♩ qo'yilgan.

20-asar: "Fantaziya" A.Liviyev musiqasi. Asar "lya" minor tonalligida, 6/8 o'lchovi va Presto sur'atida boshlanib, 9-sifradan 7/8 o'lchovida Moderato sur'atiga o'tiladi, 16-sifradan 3/4 o'lchovi va Andante cantabile sur'atiga, 18-sifradan esa 6/8 o'lchovi va Vivo sur'atida ijro etiladi.

6-semestr

№	Asarlar nomi	Amaliy	Mustaqil ta'lim
21	"Galalaylum" Xorazm xalq kuyi, B.Giyenko qayta ishlagan.	6	5
22	"Ra'no" T.To'la she'ri, I.Akbarov musiqasi.	6	5
23	"Libertango" Astor Piazzolla musiqasi.	8	5
24	"Ra'nolanmasun" G'oziy muxammasi, IO.Rajabiy musiqasi.	8	5
	JAMI:	28	20

21-asar: “Galalaylum” Xorazm xalq kuyi, B.Giyenko qayta ishlagan. Asar “lya” minor tonalligida, 6/8 o‘lchovida, Moderato sur’atida boshlanib, 1-sifradan Piu mosso, 8-sifradan Allegro sur’atida ijro etiladi. Jami 8 ta sifraga ajratilgan.

22-asar: “Ra’no” T.To‘la she’ri, I.Akbarov musiqasi. Asar “mi” minor tonalligida, 6/4 o‘lchovida, Andantino sur’atida boshlanib, 1-sifradan 4/4 o‘lchovida yozilgan. 1-sifraning 3-taktidan, 6-sifraning 7-taktigacha ♩ qo‘yilgan. 5-sifraning 6-taktidan 6-sifraning 6-taktiga ♩ belgisi qo‘yilgan. Jami 7 ta sifraga ajratilgan.

23-asar: “Libertango” Astor Piazzolla musiqasi. Asar “lya” minor tonalligida, 8/8 o‘lchovida, Allegro sur’atida yozilgan. Kuyda kuchli hissalar va tasodifiy belgilar va shtrixlarga alohida e’tibor qaratish lozim. Jami 12 ta sifraga ajratilgan.

24-asar: “Ra’nolanmasun” G‘oziy g‘azali, IO.Rajabiy musiqasi. Asar “re” minor tonalligida, 3/4 o‘lchovida, Allegro moderato sur’atida yozilgan. 1-sifradan 2-sifragacha, 2-sifradan 3-sifragacha, 5-sifradan oxirigacha repriza qo‘yilgan. Jami 5 ta sifraga ajratilgan.

7-semestr

№	Asarlar nomi	Amaliy	Mustaqil ta’lim
25	“Tashna hislar” N.Hamroqulov musiqasi	20	13
26	“Bog‘da yor kezganda” Afg‘on xalq kuyi	20	13
27	“Vengercha raqs” I.Brams musiqasi.	20	12
28	“Pesenka o medvedyax” N.Derbenev so‘zi, A.Zasepin musiqasi.	20	12
	JAMI:	80	50

25-asar: “Tashna hislar” N.Hamroqulov musiqasi. Asar “mi” minor tonalligida, 4/4 o‘lchovida, Lento sur’atida boshlanib, 1-sifradan Andante sur’atida yozilgan. Jami 13 ta sifraga ajratilgan.

26-asar: “Bog‘da yor kezganda” Afg‘on xalq kuyi. Asar “lya” minor tonalligida, 2/4 o‘lchovida, Ad libitum sur’atida boshlanib, 5-sifraning 10-taktidan 4/4 o‘lchovi va Allegro moderato, 18-sifraning 5-taktida Piu mosso, 23-sifraning 2-taktidan A tempo sur’atida ijro etiladi. Jami 23 ta sifraga ajratilgan.

27-asar: “Vengercha raqs” I.Brams musiqasi. Asar “sol” minor tonalligida, 2/4 o‘lchovida, Allegro molto sur’atida yozilgan. Jami 15 ta sifraga ajratilgan. Kuydagi shtrixlar va dinamik belgilarga alohida e’tibor berib ijro etish talab etiladi.

28-asar: “Pesenka o medvedyax” N.Derbenev so‘zi, A.Zasepin musiqasi. Asar “re” minor tonalligida, 2/4 o‘lchovida, Allegro molto sur’atida yozilgan. Jami 15 ta sifraga

ajratilgan. Qo‘shiq uch kupletdan iborat bo‘lganligi sababli eng boshidan oxirigacha uch marta qaytariladi.

8-semestr

№	Asarlar nomi	Amaliy	Mustaqil ta'lim
29	“Nay yallasi” M.Muhammedov musiqasi	6	3
30	“Oh kim ishq” A.Navoiy g‘azali, A.Ismoilov musiqasi	6	3
31	“Яxshilig” Bobir g‘azali, M.To‘xtasinov musiqasi	6	4
32	“Ey sabo” A.Navoiy g‘azali. D.Zokirov musiqasi	6	4
	JAMI:	24	14

29-asar: “Nay yallasi” M.Muhammedov musiqasi. Asar “Iya” minor tonalligida, 4/4 o‘lchovida, Rubato sur‘atida boshlanib, 1-sifradan 6/8 o‘lchovi va Moderato sur‘atida, 19-sifraning 7-taktidan Rubato sur‘atiga qaytiladi. Jami 20 ta sifraga ajratilgan.

30-asar: “Oh kim ishq” A.Navoiy g‘azali, A.Ismoilov musiqasi, F.Alimov notaga olgan va o‘zbek xalq cholg‘ulari orkestri uchun moslashtirgan. Bu asar orkestr jo‘rligida “IIIarq taronalari” (2005 yil) V xalqaro musiqa festivalida O‘zbekistonda xizmat ko‘rsatgan artist Dilnura Qodirjonova va T. Jalilov nomidagi Akademik o‘zbek xalq cholg‘ulari orkestri tomonidan ijro qilingan. Asar “do diyez” minor tonalligida, 6/8 o‘lchovida, Moderato con moto sur‘atida yozilgan. Jami 13 ta sifraga ajratilgan.

31-asar: “Яxshilig” Bobir g‘azali, M.To‘xtasinov musiqasi. Bu qo‘shiq rejissyor Maqsud IOnusovning “Bobur” videofilmi orqali xalqimizni sevimli qo‘shiqlaridan biriga aylangan. K.Komilov tomonidan notaga olingan va o‘zbek xalq cholg‘ulari orkestriga moslashtirilgan. Asar “si” minor tonalligida, 2/4 o‘lchovida, Moderato sur‘atida yozilgan. Jami 21 ta sifraga ajratilgan.

32-asar: “Ey sabo” A.Navoiy g‘azali, D.Zokirov musiqasi. Asar “do” major tonalligida, 3/4 o‘lchovida, Moderato sur‘atida yozilgan. 1-sifradan 2-sifragacha, 2-sifradan 3-sifragacha, 4-sifradan 4-sifraning 8 taktigacha repriza qo‘yilgan. Jami 12 ta sifraga ajratilgan.

Reja:

1. Asarni tahlil qilish.
2. Asarning g‘oyasini tushuntirish.
3. Nota matnlarini o‘qish.
4. IIItrixlar ustida ishlash.
5. Dinamik belgilar ustida ishlash.
6. Guruhlarga bo‘lib ishlash.
7. Jamoa bo‘lib ijro etish.
8. Sahna ko‘nikmasi va madaniyatini shakllantirish.

Tavsiya etiladigan adabiyotlar

- 1.I.A.Karimov I Oksak ma'naviyat – yengilmas kuch. T. Ma'naviyat, 2008
- 2.“Barkamol avlod yili” Davlat dasturi. T.”O‘zbekiston” 2010
- 3.K.Azimov O‘zbek xalq cholg‘ulari havaskorlik orkestri bilan ishlash uslubi. T.2002.yil
- 4.A.H.Liviyev O‘zbek milliy cholg‘usozlik tarixi. T.2005.
- 5.N.Ibrohimova, O‘.Toshmatov Orkestr sinfi. T.2002
- 6.E.Mushegyan-Konnova . Klass ansamblya. T.2004
- 7.S.Turatov Orkestr sinfi. T.2008
- 8.B.Azimov Dirijyorlik amaliyoti. T. 2010
9. A.Odilov “O‘zbek xalq cholg‘ularida ijrochilik tarixi”. T 1995
10. A.Akbarov Musiqa lug‘ati. T 1998
11. K.Azimov “O‘zbekiston dirijyorlari”.T. 2001
- 12.E.Mushegyan-Konnova Partitura o‘qish va cholg‘ulashtirish. T.2007
13. F.Abdurahimova “So‘g‘diyona” O‘zbek xalq cholg‘ulari kamer orkestri bisotidan. T. 2005
- 14.YE.Mushegyan-Konnova Dirijyorlik. 2004
- 15.M.G‘ofurov Ansambl sinfi. T. 2008
- 16.B.Otayev Dirijyorlik. T 2003
- 17.A.Petrosyans. Instrumentovedeniye. T.1990
- 18.E.Toshmatov Dirijyorlik. T.2006, 2008.
- 19.G.Kuznesova, F.Sodiqov. Gosudarstvenniy orkestr narodnix instrumentov O‘zbekistana imeni Tuxtasina Djililova. T. 1990
- 20.E.Toshmatov, O‘.Toshmatov Ansambl sinfi. T.2007
- 21.F.Zuparova Ansambl sinfi. T.2010

Masalalar va mashqlar to‘plami

(gamma va mashqlar, vokalizlar, etyud, trenajlarni berish mumkin)

Gamma va mashqlar ijro etishning texnik imkoniyatlarini rivojlantirib, ijrochilik mahoratini oshiradi. Gamma va mashqlar ijro jarayonining ajralmas qismi bo‘lib xizmat qiladi. Asarlarning murakkab qismlarini o‘rganishda gamma va mashqlarni o‘zlashtirish yaxshi natija beradi. Mashqlarni sekin-tez jadal sur‘atlarda (templarda) ijro etish, qo‘l harakatlarini mustahkamlaydi, tezligini (jadalligini) oshiradi. Gamma va turli mashqlarni ijro etishning foydali tomonlari bor; musiqa asarining umumiy tuzilishi, applikaturani to‘g‘ri tanlash; ijro etish usul va uslublarni, tovush kuchini to‘g‘ri aniqlab olishga yordam beradi.

GAMMALAR, AKKORDLAR VA ARPEDJIO JADVALI

DO MAJOR

[illegible]

LYA MINOR

Garmonik gamma

Melodik gamma

Melodik gamma

The image shows a musical score for a piece titled 'Melodik gamma'. It consists of two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The music is written in a key with one sharp (F#) and a 3/4 time signature. The melody is primarily composed of eighth and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 1 through 5 above or below the notes. There are some triplets and slurs. The piece ends with a double bar line and the initials 'v.h.k.'.

SOL MAJOR

[illegible]

MI MINOR

Garmonik gamma

Garmolik gamma

A musical staff showing the Garmolik gamma scale. The key signature has one sharp (F#). The notes are: F#, G, A, B, C, D, E, F#, G, A, B, C, D, E, F#, G, A, B, C, D, E, F#, G, A, B, C, D, E, F#. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above or below the notes.

Melodik gamma

Melodik gamma

The musical notation for 'Melodik gamma' consists of two staves. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). It contains a sequence of notes with fingerings indicated by numbers 1-5 above or below them. The second staff continues the melody, also with fingerings, and includes the text '-va h.k.' at the end of the first line of the staff.

RE MAJOR

RE MAJOR

The image shows the RE MAJOR scale in treble clef. The key signature has two sharps (F# and C#). The scale is written on a single staff. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes. The notes are: D4 (1), E4 (3), F#4 (1), G4 (4), A4 (1), B4 (3), C#5 (1), D5 (5), E5 (4), F#5 (3), G5 (1), A5 (1), B5 (4), C#6 (3), D6 (1), E6 (3), F#6 (1), G6 (5), A6 (1), B6 (3), C#7 (1), D7 (5), E7 (3), F#7 (1), G7 (5), A7 (3), B7 (1), C#8 (5), D8 (3), E8 (1), F#8 (5), G8 (3), A8 (1), B8 (3), C#9 (1), D9 (5), E9 (3), F#9 (1), G9 (5), A9 (3), B9 (1), C#10 (5), D10 (3), E10 (1), F#10 (5), G10 (3), A10 (1), B10 (3), C#11 (1), D11 (5), E11 (3), F#11 (1), G11 (5), A11 (3), B11 (1), C#12 (5), D12 (3), E12 (1), F#12 (5), G12 (3), A12 (1), B12 (3), C#13 (1), D13 (5), E13 (3), F#13 (1), G13 (5), A13 (3), B13 (1), C#14 (5), D14 (3), E14 (1), F#14 (5), G14 (3), A14 (1), B14 (3), C#15 (1), D15 (5), E15 (3), F#15 (1), G15 (5), A15 (3), B15 (1), C#16 (5), D16 (3), E16 (1), F#16 (5), G16 (3), A16 (1), B16 (3), C#17 (1), D17 (5), E17 (3), F#17 (1), G17 (5), A17 (3), B17 (1), C#18 (5), D18 (3), E18 (1), F#18 (5), G18 (3), A18 (1), B18 (3), C#19 (1), D19 (5), E19 (3), F#19 (1), G19 (5), A19 (3), B19 (1), C#20 (5), D20 (3), E20 (1), F#20 (5), G20 (3), A20 (1), B20 (3), C#21 (1), D21 (5), E21 (3), F#21 (1), G21 (5), A21 (3), B21 (1), C#22 (5), D22 (3), E22 (1), F#22 (5), G22 (3), A22 (1), B22 (3), C#23 (1), D23 (5), E23 (3), F#23 (1), G23 (5), A23 (3), B23 (1), C#24 (5), D24 (3), E24 (1), F#24 (5), G24 (3), A24 (1), B24 (3), C#25 (1), D25 (5), E25 (3), F#25 (1), G25 (5), A25 (3), B25 (1), C#26 (5), D26 (3), E26 (1), F#26 (5), G26 (3), A26 (1), B26 (3), C#27 (1), D27 (5), E27 (3), F#27 (1), G27 (5), A27 (3), B27 (1), C#28 (5), D28 (3), E28 (1), F#28 (5), G28 (3), A28 (1), B28 (3), C#29 (1), D29 (5), E29 (3), F#29 (1), G29 (5), A29 (3), B29 (1), C#30 (5), D30 (3), E30 (1), F#30 (5), G30 (3), A30 (1), B30 (3), C#31 (1), D31 (5), E31 (3), F#31 (1), G31 (5), A31 (3), B31 (1), C#32 (5), D32 (3), E32 (1), F#32 (5), G32 (3), A32 (1), B32 (3), C#33 (1), D33 (5), E33 (3), F#33 (1), G33 (5), A33 (3), B33 (1), C#34 (5), D34 (3), E34 (1), F#34 (5), G34 (3), A34 (1), B34 (3), C#35 (1), D35 (5), E35 (3), F#35 (1), G35 (5), A35 (3), B35 (1), C#36 (5), D36 (3), E36 (1), F#36 (5), G36 (3), A36 (1), B36 (3), C#37 (1), D37 (5), E37 (3), F#37 (1), G37 (5), A37 (3), B37 (1), C#38 (5), D38 (3), E38 (1), F#38 (5), G38 (3), A38 (1), B38 (3), C#39 (1), D39 (5), E39 (3), F#39 (1), G39 (5), A39 (3), B39 (1), C#40 (5), D40 (3), E40 (1), F#40 (5), G40 (3), A40 (1), B40 (3), C#41 (1), D41 (5), E41 (3), F#41 (1), G41 (5), A41 (3), B41 (1), C#42 (5), D42 (3), E42 (1), F#42 (5), G42 (3), A42 (1), B42 (3), C#43 (1), D43 (5), E43 (3), F#43 (1), G43 (5), A43 (3), B43 (1), C#44 (5), D44 (3), E44 (1), F#44 (5), G44 (3), A44 (1), B44 (3), C#45 (1), D45 (5), E45 (3), F#45 (1), G45 (5), A45 (3), B45 (1), C#46 (5), D46 (3), E46 (1), F#46 (5), G46 (3), A46 (1), B46 (3), C#47 (1), D47 (5), E47 (3), F#47 (1), G47 (5), A47 (3), B47 (1), C#48 (5), D48 (3), E48 (1), F#48 (5), G48 (3), A48 (1), B48 (3), C#49 (1), D49 (5), E49 (3), F#49 (1), G49 (5), A49 (3), B49 (1), C#50 (5), D50 (3), E50 (1), F#50 (5), G50 (3), A50 (1), B50 (3), C#51 (1), D51 (5), E51 (3), F#51 (1), G51 (5), A51 (3), B51 (1), C#52 (5), D52 (3), E52 (1), F#52 (5), G52 (3), A52 (1), B52 (3), C#53 (1), D53 (5), E53 (3), F#53 (1), G53 (5), A53 (3), B53 (1), C#54 (5), D54 (3), E54 (1), F#54 (5), G54 (3), A54 (1), B54 (3), C#55 (1), D55 (5), E55 (3), F#55 (1), G55 (5), A55 (3), B55 (1), C#56 (5), D56 (3), E56 (1), F#56 (5), G56 (3), A56 (1), B56 (3), C#57 (1), D57 (5), E57 (3), F#57 (1), G57 (5), A57 (3), B57 (1), C#58 (5), D58 (3), E58 (1), F#58 (5), G58 (3), A58 (1), B58 (3), C#59 (1), D59 (5), E59 (3), F#59 (1), G59 (5), A59 (3), B59 (1), C#60 (5), D60 (3), E60 (1), F#60 (5), G60 (3), A60 (1), B60 (3), C#61 (1), D61 (5), E61 (3), F#61 (1), G61 (5), A61 (3), B61 (1), C#62 (5), D62 (3), E62 (1), F#62 (5), G62 (3), A62 (1), B62 (3), C#63 (1), D63 (5), E63 (3), F#63 (1), G63 (5), A63 (3), B63 (1), C#64 (5), D64 (3), E64 (1), F#64 (5), G64 (3), A64 (1), B64 (3), C#65 (1), D65 (5), E65 (3), F#65 (1), G65 (5), A65 (3), B65 (1), C#66 (5), D66 (3), E66 (1), F#66 (5), G66 (3), A66 (1), B66 (3), C#67 (1), D67 (5), E67 (3), F#67 (1), G67 (5), A67 (3), B67 (1), C#68 (5), D68 (3), E68 (1), F#68 (5), G68 (3), A68 (1), B68 (3), C#69 (1), D69 (5), E69 (3), F#69 (1), G69 (5), A69 (3), B69 (1), C#70 (5), D70 (3), E70 (1), F#70 (5), G70 (3), A70 (1), B70 (3), C#71 (1), D71 (5), E71 (3), F#71 (1), G71 (5), A71 (3), B71 (1), C#72 (5), D72 (3), E72 (1), F#72 (5), G72 (3), A72 (1), B72 (3), C#73 (1), D73 (5), E73 (3), F#73 (1), G73 (5), A73 (3), B73 (1), C#74 (5), D74 (3), E74 (1), F#74 (5), G74 (3), A74 (1), B74 (3), C#75 (1), D75 (5), E75 (3), F#75 (1), G75 (5), A75 (3), B75 (1), C#76 (5), D76 (3), E76 (1), F#76 (5), G76 (3), A76 (1), B76 (3), C#77 (1), D77 (5), E77 (3), F#77 (1), G77 (5), A77 (3), B77 (1), C#78 (5), D78 (3), E78 (1), F#78 (5), G78 (3), A78 (1), B78 (3), C#79 (1), D79 (5), E79 (3), F#79 (1), G79 (5), A79 (3), B79 (1), C#80 (5), D80 (3), E80 (1), F#80 (5), G80 (3), A80 (1), B80 (3), C#81 (1), D81 (5), E81 (3), F#81 (1), G81 (5), A81 (3), B81 (1), C#82 (5), D82 (3), E82 (1), F#82 (5), G82 (3), A82 (1), B82 (3), C#83 (1), D83 (5), E83 (3), F#83 (1), G83 (5), A83 (3), B83 (1), C#84 (5), D84 (3), E84 (1), F#84 (5), G84 (3), A84 (1), B84 (3), C#85 (1), D85 (5), E85 (3), F#85 (1), G85 (5), A85 (3), B85 (1), C#86 (5), D86 (3), E86 (1), F#86 (5), G86 (3), A86 (1), B86 (3), C#87 (1), D87 (5), E87 (3), F#87 (1), G87 (5), A87 (3), B87 (1), C#88 (5), D88 (3), E88 (1), F#88 (5), G88 (3), A88 (1), B88 (3), C#89 (1), D89 (5), E89 (3), F#89 (1), G89 (5), A89 (3), B89 (1), C#90 (5), D90 (3), E90 (1), F#90 (5), G90 (3), A90 (1), B90 (3), C#91 (1), D91 (5), E91 (3), F#91 (1), G91 (5), A91 (3), B91 (1), C#92 (5), D92 (3), E92 (1), F#92 (5), G92 (3), A92 (1), B92 (3), C#93 (1), D93 (5), E93 (3), F#93 (1), G93 (5), A93 (3), B93 (1), C#94 (5), D94 (3), E94 (1), F#94 (5), G94 (3), A94 (1), B94 (3), C#95 (1), D95 (5), E95 (3), F#95 (1), G95 (5), A95 (3), B95 (1), C#96 (5

SI MINOR

Garmonik gamma

1 2 3 1 2 3 4 1 2 3 1 2 3 4 5 4 3 2 1 3 2 1 4 3 2 1 3 2 1

Melodik gamma

Melodik gamma

1 2 3 1 2 3 4 1 1 2 3 4 5 4 3 2 1

A musical score for a song in G major, 2/4 time. The melody is written on a single staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody consists of two phrases. The first phrase starts with a quarter rest, followed by a quarter note G4, and then a series of eighth and quarter notes. The second phrase starts with a quarter rest, followed by a quarter note G4, and then a series of eighth and quarter notes. The melody is accompanied by a bass line consisting of eighth and quarter notes. The lyrics 'The Song of the Lark' are written below the staff, with the word 'va.h.k.' appearing under the second phrase. The score is numbered 1 through 16, corresponding to the measures of the melody.

LYA MAJOR

LYA MAJOR

1 3 1 4 3 1 5 1 3 1 4 1 3 1 5 2 1 3 1

3 5 2 4 5 1 2 4 5 1 2 3 2 5 3 2 1 5 4 2 1 1 3 1 2 3 5 3 2 1 3 2

va h.k.

FA-DIYEZ MINOR

Garmonik gamma

Garmonik gamina

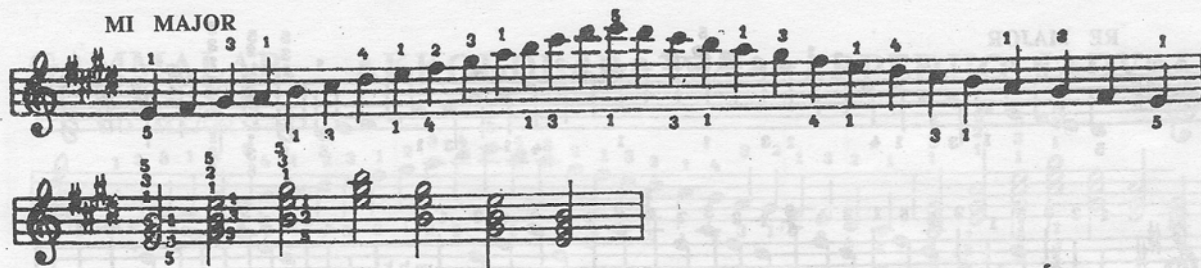
2 3 1 2 3 1 2 3 4 1 2 3 1 2 3 2 1 3 2 1 4 3 2 1 3 2 1 3 2

Melodik gamma

Melodik gamma

The musical score for 'Melodik gamma' is written on two staves. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 2/4. The melody is composed of eighth and sixteenth notes, with many notes beamed together. Fingering numbers (1-5) are written above and below the notes. The score ends with a double bar line and the text 'v a h k' below the staff.

MI MAJOR

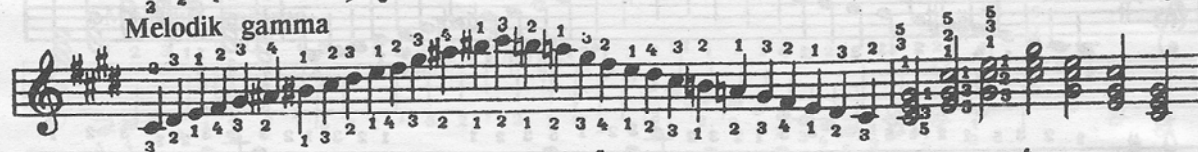

DO-DIYEZ MINOR

Garmonik gamma

Melodik gamma

SI MAJOR

SOL-DIYEZ MINOR

Garmonik gamma

Melodik gamma

FA-DIYEZ MAJOR

RE-DIYEZ MINOR Garmonik gamma

Melodik gamma

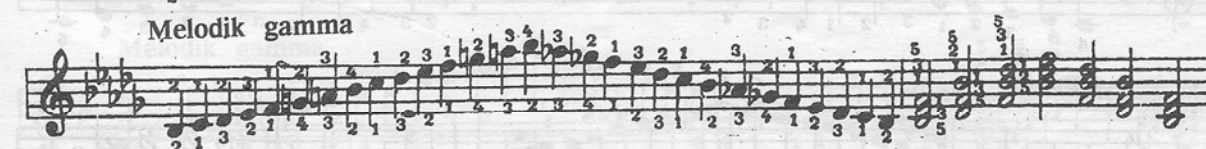
RE-BEMOL MAJOR

SI-BEMOL MINOR Garmonik gamma

Melodik gamma

LYA- BEMOL MAJOR

Ascending: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Descending: 100 99 98 97 96 95 94 93 92 91 90 89 88 87 86 85 84 83 82 81 80 79 78 77 76 75 74 73 72 71 70 69 68 67 66 65 64 63 62 61 60 59 58 57 56 55 54 53 52 51 50 49 48 47 46 45 44 43 42 41 40 39 38 37 36 35 34 33 32 31 30 29 28 27 26 25 24 23 22 21 20 19 18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

FA MINOR Garmonik gamma

Ascending: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Descending: 100 99 98 97 96 95 94 93 92 91 90 89 88 87 86 85 84 83 82 81 80 79 78 77 76 75 74 73 72 71 70 69 68 67 66 65 64 63 62 61 60 59 58 57 56 55 54 53 52 51 50 49 48 47 46 45 44 43 42 41 40 39 38 37 36 35 34 33 32 31 30 29 28 27 26 25 24 23 22 21 20 19 18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

Melodik gamma

Ascending: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Descending: 100 99 98 97 96 95 94 93 92 91 90 89 88 87 86 85 84 83 82 81 80 79 78 77 76 75 74 73 72 71 70 69 68 67 66 65 64 63 62 61 60 59 58 57 56 55 54 53 52 51 50 49 48 47 46 45 44 43 42 41 40 39 38 37 36 35 34 33 32 31 30 29 28 27 26 25 24 23 22 21 20 19 18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

MI-BEMOL MAJOR

Ascending: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Descending: 100 99 98 97 96 95 94 93 92 91 90 89 88 87 86 85 84 83 82 81 80 79 78 77 76 75 74 73 72 71 70 69 68 67 66 65 64 63 62 61 60 59 58 57 56 55 54 53 52 51 50 49 48 47 46 45 44 43 42 41 40 39 38 37 36 35 34 33 32 31 30 29 28 27 26 25 24 23 22 21 20 19 18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

DO MINOR Garmonik gamma

Ascending: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Descending: 100 99 98 97 96 95 94 93 92 91 90 89 88 87 86 85 84 83 82 81 80 79 78 77 76 75 74 73 72 71 70 69 68 67 66 65 64 63 62 61 60 59 58 57 56 55 54 53 52 51 50 49 48 47 46 45 44 43 42 41 40 39 38 37 36 35 34 33 32 31 30 29 28 27 26 25 24 23 22 21 20 19 18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

Melodik gamma

Ascending: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Descending: 100 99 98 97 96 95 94 93 92 91 90 89 88 87 86 85 84 83 82 81 80 79 78 77 76 75 74 73 72 71 70 69 68 67 66 65 64 63 62 61 60 59 58 57 56 55 54 53 52 51 50 49 48 47 46 45 44 43 42 41 40 39 38 37 36 35 34 33 32 31 30 29 28 27 26 25 24 23 22 21 20 19 18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

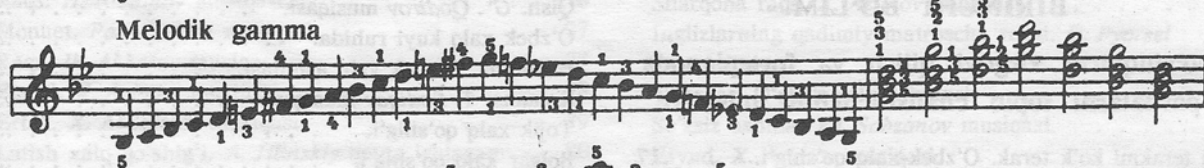
SI-BEMOL MAJOR

SOL MINOR Garmonik gamma

Melodik gamma

FA MAJOR

RE MINOR Garmonik gamma

Melodik gamma

Test savollari

1. Birinchi o'zbek xalq cholg'ulari orkestri nechanchi yil tashkil etilgan ?
A) 1940-yil
B) 1950-yil
S) 1938-yil
D) 1955-yil
2. Afg'on rubobi cholg'usining diapozoni ?
A) kichik oktava "si" tovushidan uchinchi oktava "mi" tovushigacha.
B) kichik oktava "si" tovushidan ikkinchi oktava "fa" tovushigacha.
S) birinchi oktava "si" tovushidan uchinchi oktava "sol" tovushigacha.
D) kichik oktava "lya" tovushidan uchinchi oktava "re" tovushigacha.
3. Qashqar rubobi cholg'usining diapozoni ?
A) kichik oktava "si" tovushidan ikkinchi oktava "lya" tovushigacha.
B) kichik oktava "si" tovushidan uchinchi oktava "lya" tovushigacha.
S) birinchi oktava "si" tovushidan uchinchi oktava "si" tovushigacha.
D) kichik oktava "lya" tovushidan uchinchi oktava "si" tovushigacha.
4. Skripka kaliti qaysi tovush balandligini ko'rsatadi?
A) fa
B) sol
S) lya
D) si
5. Subdominanta uchtovushligi qaysi pog'onada tuziladi?
A) 5
B) 4
S) 3
D) 1
6. Prima rubobi cholg'usining diapozoni ?
A) kichik oktava "sol" tovushidan beshinchi oktava "mi" tovushigacha.
B) kichik oktava "sol" tovushidan to'rtinchi oktava "sol" tovushigacha.
S) birinchi oktava "sol" tovushidan beshinchi oktava "mi" tovushigacha.
D) kichik oktava "sol" tovushidan to'rtinchi oktava "mi" tovushigacha.
7. Tovush yangrashining vaqtincha to'xtatilishi qanday nomlanadi ?
A) nuqta
B) liga
S) pauza
D) fermata
8. Qonun cholg'usining diapozoni ?
A) kichik oktava "re" tovushidan ikkinchi oktava "fa" tovushigacha.
B) kichik oktava "re" tovushidan uchinchi oktava "do" tovushigacha.

- S) kichik oktava “re” tovushidan uchinchi oktava “fa” tovushigacha.
D) kichik oktava “re” tovushidan uchinchi oktava “fa” tovushigacha.

9. Birinchi pog‘ona uchtovushligi qanday nomlanadi ?

- A) subdominanta
B) dominanta
S) tonika
D) medianta

10. San’atshunoslik ilmiy-tadqiqot instituti qoshidagi tajriba –sinov laboratoriyasi qachon tashkil etilgan edi ?

- A) 1944-yil
B) 1943-yil
S) 1945-yil
D) 1947-yil

11. Nechanchi yilda o‘zbek davlat filarmoniyasi tashkil etildi ?

- A) 1936-yil
B) 1934-yil
S) 1935-yil
D) 1933-yil

12. Takomillashtirish ishlariga kim boshchilik qildi ?

- A) Muxtor Ashrafiy
B) To‘xtasin Jalilov
S) Ashot Petrosyans
D) Baxtiyor Yo‘ldoshev

13. Xalq cholg‘ulari necha pog‘onali teng temperasiya asosida takomillashtirildi ?

- A) 6 pog‘onali
B) 10 pog‘onali
S) 8 pog‘onali
D) 12 pog‘onali

14. Qachon O‘zbekistonda xalq cholg‘ularini 12 pog‘onali teng temperasiya asosida takomillashtirish ishlari boshlandi?

- A) 1930-yillarning o‘rtalarida
B) 1934-yillarning o‘rtalarida
S) 1931-yillarning o‘rtalarida
D) 1932-yillarning o‘rtalarida

15. CHang cholg‘usining diapozoni ?

- A) kichik oktavada “sol” tovushidan uchinchi oktava “mi” tovushigacha.
B) kichik oktavada “sol” tovushidan uchinchi oktava “sol diyez” tovushigacha.
S) kichik oktavada “sol” tovushidan uchinchi oktava “fa” tovushigacha.
D) katta oktavada “sol” tovushidan ikkinchi oktava “sol diyez” tovushigacha.

16. Nog‘ora cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Urma zarbli cholg‘ular” guruhi
- B) “Kamonli cholg‘ular” guruhi
- S) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi
- D) “Urma torli cholg‘ular” guruhi

17. Doira cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi
- B) “Kamonli cholg‘ular” guruhi
- S) “Urma zarbli cholg‘ular” guruhi
- D) “Urma torli cholg‘ular” guruhi

18. G‘ijjak kontrabas cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Kamonli cholg‘ular” guruhi
- B) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi
- S) “Urma torli cholg‘ular” guruhi
- D) “Puflama cholg‘ular” guruhi

19. G‘ijjak bas cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Urma zarbli cholg‘ular” guruhi
- B) “Kamonli cholg‘ular” guruhi
- S) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi
- D) “Urma torli cholg‘ular” guruhi

20. CHangning tovushqatori qanday ataladi ?

- A) xromatik
- B) diatonik
- S) lidiy
- D) fridiy

21. Qo‘shnay cholg‘usining diapozoni ?

- A) birinchi oktava “re” tovushidan ikkinchi oktava “sol” tovushigacha.
- B) birinchi oktava “re” tovushidan ikkinchi oktava “fa diyez” tovushigacha.
- S) kichik oktava “re” tovushidan birinchi oktava “sol” tovushigacha.
- D) birinchi oktava “re” tovushidan ikkinchi oktava “mi” tovushigacha.

22. G‘ijjak alt cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Urma zarbli cholg‘ular” guruhi
- B) “Puflama cholg‘ular” guruhi
- S) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi
- D) “Kamonli cholg‘ular” guruhi

23. G‘ijjak cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Puflama cholg‘ular” guruhi
- B) “Kamonli cholg‘ular” guruhi

- S) “Urma zarbli cholg‘ular” guruhi
- D) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi

24. Dutor kontrabas cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi
- B) “Kamonli cholg‘ular” guruhi
- S) “Puflama cholg‘ular” guruhi
- D) “Urma zarbli cholg‘ular” guruhi

25. Dutor bas cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Kamonli cholg‘ular” guruhi
- B) “Urma torli cholg‘ular” guruhi
- S) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi
- D) “Puflama cholg‘ular” guruhi

26. Afg‘on rubobi cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi
- B) “Urma torli cholg‘ular” guruhi
- S) “Puflama cholg‘ular” guruhi
- D) “Kamonli cholg‘ular” guruhi

27. Qashqar rubobi cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Puflama cholg‘ular” guruhi
- B) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi
- S) “Urma torli cholg‘ular” guruhi
- D) “Urma zarbli cholg‘ular” guruhi

28. Prima rubobi cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Kamonli cholg‘ular” guruhi
- B) “Puflama cholg‘ular” guruhi
- S) “Urma torli cholg‘ular” guruhi
- D) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi

29. CHang cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Urma torli cholg‘ular” guruhi
- B) “Puflama cholg‘ular” guruhi
- S) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi
- D) “Kamonli cholg‘ular” guruhi

30. Qo‘shnay cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Kamonli cholg‘ular” guruhi
- B) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi
- S) “Puflama cholg‘ular” guruhi
- D) “Urma torli cholg‘ular” guruhi

31. Surnay cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi
- B) “Puflama cholg‘ular” guruhi
- S) “Urma torli cholg‘ular” guruhi
- D) “Kamonli cholg‘ular” guruhi

32. “O‘zteleradio” kompaniyasi qoshidagi o‘zbek xalq cholg‘ulari orkestri kimning nomi bilan atalgan ?

- A) Muxtor Ashrafiy
- B) IOnus Rajabiy
- S) Mutal Burxonov
- D) Doni Zokirov

33. Doni Zokirov nomidagi o‘zbek xalq cholg‘ulari orkestrining hozirgi rahbari kim ?

- A) Hikmat Rajabov
- B) Feruza Abdurahimova
- S) Botir Rasulov
- D) Farhod Alimov

34. Surnay cholg‘usining diapozoni ?

- A) birinchi oktava “re” tovushidan ikkinchi oktava “do” tovushigacha.
- B) kichik oktava “re” tovushidan ikkinchi oktava “re” tovushigacha.
- S) birinchi oktava “re” tovushidan uchinchi oktava “fa” tovushigacha.
- D) birinchi oktava “re” tovushidan uchinchi oktava “re” tovushigacha.

35. “O‘zteleradio” kompaniyasi qoshidagi o‘zbek xalq cholg‘ulari orkestrining birinchi bosh dirijyori kim b‘lgan ?

- A) Doni Zokirov
- B) To‘lqin Toshmatov
- S) Mustafo Bafoyev
- D) Said Aliyev

36. Nay cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Urma torli cholg‘ular” guruhi
- B) “Urma zarbli cholg‘ular” guruhi
- S) “Kamonli cholg‘ular” guruhi
- D) “Puflama cholg‘ular” guruhi

37. “O‘zteleradio” kompaniyasi qoshida faoliyat ko‘rsatgan o‘zbek xalq cholg‘ulari orkestri nechanchi yili tuzilgan ?

- A) 1957-yil
- B) 1960-yil
- S) 1965-yil
- D) 1970-yil

38. Nay pikkolo cholg‘usi qaysi cholg‘ular guruhiga kiradi ?

- A) “Mezrobli cholg‘ular” guruhi

- B) “Puflama cholg‘ular” guruhi
- S) “Kamonli cholg‘ular” guruhi
- D) “Urma torli cholg‘ular” guruhi

39. G‘ijjak bas cholg‘usining torlari qaysi interval oralig‘ida sozlanadi ?

- A) sof kvinta
- B) tersiya
- S) sof kvarta
- D) sekunda

40. G‘ijjak alt cholg‘usining torlari qaysi interval oralig‘ida sozlanadi ?

- A) tersiya
- B) septima
- S) sof kvinta
- D) sof kvarta

41. O‘zbekiston davlat jaz orkestrining badiiy rahbari kim ?

- A) Mansur Toshmatov
- B) Eldor Azimov
- S) Farrux Zokirov
- D) IOnus To‘rayev

42. G‘ijjak cholg‘usining torlari qaysi interval oralig‘ida sozlanadi ?

- A) oktava
- B) tersiya
- S) ortirilgan kvinta
- D) sof kvinta

43. Dutor kontrabas cholg‘usining torlari qaysi interval oralig‘ida sozlanadi?

- A) sof kvarta
- B) septima
- S) sekunda
- D) sof kvinta

44. Dutor bas cholg‘usining torlari qaysi interval oralig‘ida sozlanadi ?

- A) sof kvarta
- B) tersiya
- S) sof kvinta
- D) oktava

45. Dutor alt cholg‘usining torlari qaysi interval oralig‘ida sozlanadi ?

- A) sof kvarta
- B) tersiya
- S) prima
- D) sekunda

46. Prima dutori cholgʻusining torlari qaysi interval oraligʻida sozlanadi ?

- A) unison
- B) sof kvarta
- S) tersiya
- D) oktava

47. Afgʻon rubobi cholgʻusining torlari qaysi interval oraligʻida sozlanadi ?

- A) prima
- B) tersiya
- S) sof kvarta
- D) sof kvinta

48. Toʻrtinchi pogʻonada tuzilgan akkord qanday ataladi ?

- A) tonika
- B) subdominanta
- S) dominanta
- D) medianta

49. Tanbur soʻzi qaysi tilga mansub ?

- A) Arab
- B) Fors
- S) Oʻzbek
- D) IOnon

50. Nay cholgʻusining diapozoni ?

- A) birinchi oktava “lya” tovushidan toʻrtinchi oktava “sol” tovushigacha.
- B) birinchi oktava “lya” tovushidan toʻrtinchi oktava “re” tovushigacha.
- S) birinchi oktava “lya” tovushidan uchinchi oktava “mi” tovushigacha.
- D) birinchi oktava “lya” tovushidan beshinchi oktava “re” tovushigacha.

51. Akkord nima ?

- A) 2 tovush uygʻunligi
- B) ketma-ket tovushlar yigʻindisi
- S) 2 tovush oraligʻi
- D) 3 va undan ortiq tersiya intervali boʻylab joylashgan tovushlar uygʻunligi

52. Qashqar rubobi cholgʻusining torlari qaysi interval oraligʻida sozlanadi ?

- A) ortirilgan kvarta
- B) sof kvarta
- S) oktava
- D) sekunda

53. Tovush balandligini 1 ton koʻtaruvchi belgini aniqlang ?

- A) bekar
- B) bemol
- S) diez

D) dubl-diez

54. Garmonik majorda qaysi pogʻona oʻzgaradi ?

- A) 5
- B) 4
- S) 6
- D) 3

55. Prima rubobi cholgʻusining torlari qaysi interval oraligʻida sozlanadi ?

- A) prima
- B) septima
- S) sof kvarta
- D) sof kvinta

56. Gʻijjak kontrabas cholgʻusining diapozoni ?

- A) kichik oktava “mi” tovushidan birinchi oktava “lya” tovushigacha.
- B) katta oktava “fa” tovushidan ikkinchi oktava “do” tovushigacha.
- S) katta oktava “sol” tovushidan ikkinchi oktava “re” tovushigacha.
- D) katta oktava “mi” tovushidan ikkinchi oktava “lya” tovushigacha.

57. Tovush balandligini yarim ton pasaytiruvchi belgini aniqlang ?

- A) bekar
- B) bemol
- S) diez
- D) dubl-bemol

58. Beshinchi pogʻonada tuzilgan akkord qanday ataladi ?

- A) tonika
- B) subdominanta
- S) dominanta
- D) submedianta

59. Gʻijjak bas cholgʻusining diapozoni ?

- A) katta oktava “do” tovushidan uchinchi oktava “re” tovushigacha.
- B) katta oktava “sol” tovushidan uchinchi oktava “mi” tovushigacha.
- S) katta oktava “re” tovushidan uchinchi oktava “fa” tovushigacha.
- D) katta oktava “mi” tovushidan uchinchi oktava “sol” tovushigacha.

60. Gʻijjak alt cholgʻusining diapozoni ?

- A) kichik oktava “re” tovushidan uchinchi oktava “si” tovushigacha.
- B) kichik oktava “do” tovushidan uchinchi oktava “lya” tovushigacha.
- S) katta oktava “mi” tovushidan ikkinchi oktava “re” tovushigacha.
- D) kichik oktava “fa” tovushidan uchinchi oktava “si” tovushigacha.

61. Gʻijjak cholgʻusining diapozoni ?

- A) kichik oktava “re” tovushidan toʻrtinchi oktava “mi” tovushigacha.

- B) katta oktava “fa” tovushidan uchinchi oktava “mi” tovushigacha.
- S) kichik oktava “lya” tovushidan to‘rtinchi oktava “fa” tovushigacha.
- D) kichik oktava “sol” tovushidan to‘rtinchi oktava “lya” tovushigacha.

62. Dutor kontrabas cholg‘usining diapozoni ?

- A) katta oktava “mi” tovushidan ikkinchi oktava “do” tovushigacha.
- B) katta oktava “re” tovushidan to‘rtinchi oktava “re” tovushigacha.
- S) katta oktava “do” tovushidan ikkinchi oktava “lya” tovushigacha.
- D) katta oktava “fa” tovushidan birinchi oktava “do” tovushigacha.

63. Bas kaliti qaysi nota balandligini ko‘rsatadi ?

- A) do
- B) si
- S) fa
- D) sol

64. Dutor bas cholg‘usining diapozoni ?

- A) kichik oktava “do” tovushidan ikkinchi oktava “si” tovushigacha.
- B) katta oktava “lya” tovushidan ikkinchi oktava “do” tovushigacha.
- S) katta oktava “do” tovushidan ikkinchi oktava “lya” tovushigacha.
- D) katta oktava “do” tovushidan uchinchi oktava “re” tovushigacha.

65. Dominanta uchtovushligi qaysi pog‘onada tuziladi ?

- A) 5
- B) 4
- S) 3
- D) 1

66. T.Jalilov nomidagi o‘zbek xalq cholg‘ulari orkestrining bugungi rahbari kim ?

- A) Mustafo Bafoev
- B) Dilshod Mutalov
- S) Faxriddin Sodiqov
- D) Telman Hasanov

67. Dutor alt cholg‘usining diapozoni ?

- A) birinchi oktava “mi” tovushidan ikkinchi oktava “lya” tovushigacha.
- B) birinchi oktava “lya” tovushidan to‘rtinchi oktava “mi” tovushigacha.
- S) birinchi oktava “mi” tovushidan uchinchi oktava “lya” tovushigacha.
- D) kichik oktava “mi” tovushidan ikkinchi oktava “si” tovushigacha.

68. Prima dutori cholg‘usining diapozoni ?

- A) kichik oktava “mi” tovushidan ikkinchi oktava “lya” tovushigacha.
- B) birinchi oktava “mi” tovushidan ikkinchi oktava “lya” tovushigacha.
- S) birinchi oktava “fa” tovushidan uchinchi oktava “si” tovushigacha.
- D) birinchi oktava “mi” tovushidan uchinchi oktava “lya” tovushigacha.

69. Birinchi o'zbek xalq cholg'ulari orkestri kimning nomi bilan ataladi ?

- A) IOnus Rajabiy
- B) To'xtasin Jalilov
- S) Doni Zokirov
- D) Faxriddin Sodiqov

70. Nay pikkolo cholg'usining diapozoni ?

- A) birinchi oktava re tovushidan to'rtinchi oktava sol tovushigacha.
- B) birinchi oktava lya tovushidan to'rtinchi oktava mi tovushigacha.
- S) kichik oktava re tovushidan to'rtinchi oktava sol tovushigacha.
- D) birinchi oktava re tovushidan to'rtinchi oktava lya tovushigacha.

71. Qashqar rubobi qadimda qanday nom bilan atalgan ?

- A) Rubob
- B) Rebob
- S) Afg'on rubobi
- D) Labob

72. Birinchi o'zbek xalq cholg'ulari ansambli nechanchi yilda tuzilgan ?

- A) 1936-y.
- B) 1944-y.
- S) 1950-y.
- D) 1962-y.

Test savollarining javob kalitlari

1.	S	25.	S	49.	B
2.	A	26.	A	50.	B
3.	B	27.	B	51.	D
4.	B	28.	D	52.	B
5.	B	29.	A	53.	D
6.	D	30.	S	54.	S
7.	S	31.	B	55.	D
8.	S	32.	D	56.	D
9.	S	33.	A	57.	B
10.	B	34.	D	58.	S
11.	A	35.	A	59.	A
12.	S	36.	D	60.	B
13.	D	37.	A	61.	D
14.	A	38.	B	62.	A
15.	B	39.	A	63.	S
16.	A	40.	S	64.	S
17.	S	41.	A	65.	A
18.	A	42.	D	66.	B
19.	B	43.	A	67.	S
20.	A	44.	S	68.	D
21.	A	45.	A	69.	B
22.	D	46.	B	70.	A

23. B
24. A

47. S
48. B

71. D
72. A

Nazorat uchun savollar (joriy, yakuniy)

1. Asarning shakli ?
2. Asarning g'oyasi ?
3. Asar sur'ati ?
4. Musiqiy bezaklar ?
5. Dinamik belgilar ?
6. Jamoa bo'lib ijro etishning shartlari ?
7. Turli xil uslub va janrdagi orkestr repertuari ?
8. CHolg'ularning ijro uslublari va diapozoni ?
9. Dirijyorning qo'l harakatlari va mimikalari ifodasi ?
10. Orkestr tarkibidagi cholg'u turlari ?

Umumiy savollar

1	Orkestr tarkibidagi cholg'ular va guruhlarini bilish.
2	Biror cholg'uda mukammal ijro qilish, orkestr repertuaridagi partiyalarini puxta o'zlashtirish.
3	Orkestr tarkibidagi boshqa sozandalar (talabalar) bilan shtrixlar, dinamik belgilarga amal qilgan holda ijro uyg'unligi ko'nikmalarini egallash.
4	Dirijyor ko'rsatmalarini to'liq bajara olish malakalarini egallash.
5	Orkestr tarkibidagi cholg'ularning ijro uslublari, holati bilan tanishish.
6	O'z guruhidagi sozandalar bilan ansambl bo'lib, shtrixlar va uslublari hamda badiiy talqin malakalarini egallash.
7	Dirijyor ko'rsatmalari va talablarini orkestr tarkibida faollik bilan bajarish.
8	Notadan o'qiy olish malakalarini o'zlashtirish va rivojlantirish.
9	Orkestr ijrochiligida ohangdoshlik, zarblar bir xilligi, jo'shqinlik, sur'at, nuans va dinamik tuslarga amal qilish.
10	Orkestr tarkibidagi (o'z mutaxassislik cholg'usidan tashqari) cholg'ularda ijrochilikning dastlabki bosqichlarini egallash.

11	Orkestr tarkibidagi cholgʻularni sozlay olish malakalarini egallash.
12	Jamoa ijrochiligida uchraydigan turli atama, koʻrsatma, ifodalar mazmunini bilish va amaliy ijro mobaynida ularni toʻliq bajara olish.
13	Dirijyorning turli oʻlchovdagi (oddiy, murakkab, aralash) qoʻl harakatlari va ifodalarini bajara olish malakalarini oʻzlashtirish.
14	Jamoaga dirijyorlik qilish va boshqarish malakalarini egallash.
15	Orkestr uchun asarlar cholgʻulashtirish.
16	Ijroda ritmik va dinamik ohangdoshlikka erishish yoʻllarini oʻrganish.
17	Ommaviy axborot vositalarida ilmiy-ijodiy chiqishlar qilish.
18	Repertuar tanlash va asar ustida ishlay olish hamda uni boyitish koʻnikmalarini egallash.
19	Orkestr tarkibidagi cholgʻularda ijrochilik malakasini oʻstirib borish.
20	CHolgʻularda ijro uslublari, badiiy bezaklar, partiyalarda yozilgan belgilarni aniq tasavvur qilish va mazmunini bilib ijro qilish koʻnikmalarini hosil qilish.
21	Fanga oid adabiyotlar va vaqtli matbuot materiallari bilan tanishib borish.
22	Orkestr jamoalari ijro etgan asarlardan toʻplash, ularni qayta ishlash va moslashtirish.
23	Ijrochilik mahorati va rahbarlik tajribasini oshirish maqsadida zamonaviy texnik vositalardan foydalanish.
24	Sahna madaniyati va tashkiliy ishlarni bajarish malakalariga ega boʻlish.
25	Kompozitor va asar haqida maʼlumotga ega boʻlish, asarlarni tahlil etish.

Tarqatma materiallar
Asosan partituralar va asar partiyalari institut partituralar jamg'armasidan olib
foydalaniladi.

Ufori segoh

Xalq kuyi,
Said Aliyev qayta ishlagan.

Moderato

Nay

Qo'shnay

Chang I

Chang II

Rubob prima

Qashqar rubobi

Afg'on rubobi

Dutor alt

Dutor bas

Dutor kontrabas

Doira

G'ijjak I

G'ijjak II

G'ijjak alt

G'ijjak bas

G'ijjak kontrabas

This musical score is arranged for a piano and strings ensemble. It consists of two systems of staves, each with five staves. The first system includes two grand staves (treble and bass clef) for the piano, followed by two grand staves for the strings. The second system is identical in layout. The piano part is highly rhythmic, featuring eighth and sixteenth notes with frequent rests. The string part provides a steady accompaniment, primarily using eighth notes in the bass clef staves. The score is written in a key with one flat (B-flat) and a 4/4 time signature.

System 1:

- Piano (Grand Staff):** Treble and bass clefs. The right hand plays a complex pattern of eighth and sixteenth notes with rests. The left hand plays a similar pattern, often in octaves.
- Strings (Grand Staff):** Treble and bass clefs. The bass clef staves contain a steady eighth-note accompaniment. The treble clef staves are mostly empty, with occasional notes in the first measure.

System 2:

- Piano (Grand Staff):** Treble and bass clefs. Continues the complex rhythmic patterns from the first system.
- Strings (Grand Staff):** Treble and bass clefs. Continues the steady eighth-note accompaniment in the bass clef staves.

[illegible]

This musical score is divided into two main sections. The first section, spanning the first two systems, is an introduction for the piano. It begins with a treble clef staff containing a series of rests, followed by a melodic line in the bass clef staff. The piano part enters in the second measure with a series of eighth notes. The string quartet (two violins, two violas) enters in the third measure with a melodic line in the first violin. The second section, spanning the third and fourth systems, is a string quartet piece. It begins with a treble clef staff containing a series of rests, followed by a melodic line in the bass clef staff. The string quartet enters in the third measure with a melodic line in the first violin. The piano part enters in the fourth measure with a series of eighth notes. The string quartet continues with a melodic line in the first violin, while the piano part continues with a series of eighth notes. The string quartet concludes with a melodic line in the first violin, while the piano part continues with a series of eighth notes.

The score is written for a piano and a string quartet (two violins, two violas). The piano part is written in treble and bass clefs, while the string quartet is written in treble and bass clefs. The score is divided into two systems, each containing five staves. The first system is an introduction for the piano, and the second system is a string quartet piece. The piano part enters in the second measure of the first system, and the string quartet enters in the third measure. The piano part continues with a series of eighth notes, while the string quartet continues with a melodic line in the first violin. The string quartet concludes with a melodic line in the first violin, while the piano part continues with a series of eighth notes.

This musical score is arranged in two systems, each containing five systems of staves. The first system consists of two staves (treble and bass clef), the second system of four staves (two treble and two bass clefs), and the third system of five staves (three treble and two bass clefs). The notation includes various musical elements:

- Staff 1 (Treble Clef):** Features a melodic line with eighth and sixteenth notes, often beamed together. It includes dynamic markings *f(p)* at the beginning and end of the piece.
- Staff 2 (Bass Clef):** Provides a harmonic foundation with longer note values, including half and whole notes, and rests.
- Staff 3 (Treble Clef):** Contains melodic fragments and rests, mirroring the structure of the first staff.
- Staff 4 (Treble Clef):** Features a melodic line with eighth and sixteenth notes, often beamed together. It includes dynamic markings *f(p)* at the beginning and end of the piece.
- Staff 5 (Bass Clef):** Provides a harmonic foundation with longer note values, including half and whole notes, and rests.
- Staff 6 (Treble Clef):** Contains melodic fragments and rests, mirroring the structure of the fourth staff.
- Staff 7 (Bass Clef):** Provides a harmonic foundation with longer note values, including half and whole notes, and rests.
- Staff 8 (Treble Clef):** Features a melodic line with eighth and sixteenth notes, often beamed together. It includes dynamic markings *f(p)* at the beginning and end of the piece.
- Staff 9 (Bass Clef):** Provides a harmonic foundation with longer note values, including half and whole notes, and rests.
- Staff 10 (Treble Clef):** Contains melodic fragments and rests, mirroring the structure of the eighth staff.
- Staff 11 (Bass Clef):** Provides a harmonic foundation with longer note values, including half and whole notes, and rests.

The score is written in a single key signature and time signature, with a repeat sign at the beginning of the first staff. The dynamic marking *f(p)* is used throughout the piece, indicating a forte piano dynamic.

This musical score is written for a piece in one flat (B-flat major or D minor) and 2/4 time. It consists of multiple staves, likely for a piano and a vocal or instrumental soloist. The score is divided into two main sections by a double bar line. The first section contains a first ending bracket, and the second section contains a second ending bracket, both labeled with the number 2. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals, indicating a complex melodic and harmonic structure.

This musical score is for a string quartet and piano, consisting of 10 measures. The notation is as follows:

- Measure 1:** Violin and Viola staves are silent. The first Violin staff (in the second system) plays a half note G4. The first Viola staff (in the second system) plays a half note G4. The Piano part (in the third system) plays a half note G4.
- Measure 2:** Violin and Viola staves are silent. The first Violin staff plays a half note A4. The first Viola staff plays a half note A4. The Piano part plays a half note A4.
- Measure 3:** Violin and Viola staves are silent. The first Violin staff plays a half note B4. The first Viola staff plays a half note B4. The Piano part plays a half note B4.
- Measure 4:** Violin and Viola staves are silent. The first Violin staff plays a half note C5. The first Viola staff plays a half note C5. The Piano part plays a half note C5.
- Measure 5:** Violin and Viola staves are silent. The first Violin staff plays a half note D5. The first Viola staff plays a half note D5. The Piano part plays a half note D5.
- Measure 6:** Violin and Viola staves are silent. The first Violin staff plays a half note E5. The first Viola staff plays a half note E5. The Piano part plays a half note E5.
- Measure 7:** Violin and Viola staves are silent. The first Violin staff plays a half note F5. The first Viola staff plays a half note F5. The Piano part plays a half note F5.
- Measure 8:** Violin and Viola staves are silent. The first Violin staff plays a half note G5. The first Viola staff plays a half note G5. The Piano part plays a half note G5.
- Measure 9:** Violin and Viola staves are silent. The first Violin staff plays a half note A5. The first Viola staff plays a half note A5. The Piano part plays a half note A5.
- Measure 10:** Violin and Viola staves are silent. The first Violin staff plays a half note B5. The first Viola staff plays a half note B5. The Piano part plays a half note B5.

rit.

3 Piu mosso

The musical score is written for a piano and consists of two main sections. The first section is a piano introduction in 2/4 time, marked 'rit.' (ritardando). It features a melody in the right hand with a trill-like figure and a bass line with a simple rhythmic pattern. The second section is marked 'Piu mosso' (faster) and begins with a key signature change to one sharp (F#). This section is divided into two systems of staves. The first system includes a grand staff (treble and bass clefs) and a piano accompaniment (treble and bass clefs). The second system includes a grand staff and a piano accompaniment. The tempo 'Piu mosso' is indicated by a box with the number '3' and the text 'Piu mosso'.

Sheet music score for a multi-instrument ensemble, featuring five systems of staves. The score is written in treble and bass clefs, with a key signature of one sharp (F#). The time signature changes from 3/4 to 2/4 in the second measure of each system.

System 1: Treble clef. Measures 1-5. The first staff contains a melodic line with a sharp sign, while the second staff is empty.

System 2: Treble clef. Measures 1-5. The first staff contains a melodic line, while the second staff is empty.

System 3: Treble clef. Measures 1-5. The first staff contains a melodic line, while the second staff is empty.

System 4: Treble and Bass clefs. Measures 1-5. The first staff contains a melodic line, while the second staff is empty.

System 5: Treble and Bass clefs. Measures 1-5. The first staff contains a melodic line, while the second staff is empty.

Handwritten musical score for piano, featuring five systems of staves. The notation includes treble and bass clefs, a key signature of one sharp (F#), and various musical symbols such as notes, rests, and slurs.

The first system consists of two staves. The upper staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, some beamed together, and slurs. The lower staff contains a bass line with eighth notes and rests.

The second system consists of two staves. Both the upper and lower staves contain whole rests for the entire duration of the system.

The third system consists of six staves. The upper staff contains a melodic line with eighth notes and rests. The second staff contains a bass line with eighth notes and rests. The third staff contains a bass line with eighth notes and rests. The fourth staff contains a bass line with eighth notes and rests. The fifth staff contains a bass line with eighth notes and rests. The sixth staff contains a bass line with eighth notes and rests.

The fourth system consists of two staves. The upper staff contains a melodic line with eighth notes and rests. The lower staff contains a bass line with eighth notes and rests.

The fifth system consists of six staves. The upper staff contains a melodic line with eighth notes and rests. The second staff contains a bass line with eighth notes and rests. The third staff contains a bass line with eighth notes and rests. The fourth staff contains a bass line with eighth notes and rests. The fifth staff contains a bass line with eighth notes and rests. The sixth staff contains a bass line with eighth notes and rests.

This musical score is arranged in three systems, each containing five staves. The first system features a vocal line on the top staff with a melodic line and four-part harmony below it. The second system continues the vocal melody and provides a piano accompaniment with chords and moving lines in the four lower staves. The third system begins with a new vocal melody and continues the piano accompaniment. The score is written in a single key and common time, with various musical notations including notes, rests, and slurs.

System 1:

- Staff 1 (Vocal): Melodic line with notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4.
- Staff 2: Rest.
- Staff 3: Rest.
- Staff 4: Rest.
- Staff 5: Rest.

System 2:

- Staff 1: Melodic line with notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4.
- Staff 2: Chordal accompaniment.
- Staff 3: Chordal accompaniment.
- Staff 4: Chordal accompaniment.
- Staff 5: Chordal accompaniment.

System 3:

- Staff 1: New vocal melody.
- Staff 2: Chordal accompaniment.
- Staff 3: Chordal accompaniment.
- Staff 4: Chordal accompaniment.
- Staff 5: Chordal accompaniment.

4

Musical score for measures 4-8. The score is written for five systems, each containing two staves. The first two systems are empty. The third system contains musical notation for measures 4-8. The fourth and fifth systems are empty. The notation includes treble and bass clefs, a key signature of one sharp (F#), and various musical symbols such as rests, eighth notes, quarter notes, and half notes. A double bar line is present at the end of measure 8.

4

Musical score for measures 9-13. The score is written for five systems, each containing two staves. The first system contains musical notation for measures 9-13. The second, third, fourth, and fifth systems are empty. The notation includes a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and various musical symbols such as rests, eighth notes, quarter notes, and half notes. A double bar line is present at the end of measure 13.

This image displays a page of musical notation, organized into two main systems. The first system (top) consists of five staves: two vocal staves (treble and bass clef), a piano accompaniment (treble and bass clef), and a double bass line (bass clef). The second system (bottom) consists of four staves: two piano accompaniment staves (treble and bass clef) and two double bass lines (bass clef). The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The music is written in a modern, minimalist style with a focus on melodic lines and harmonic support.

System 1 (Top):

- Vocal Staves:** The top two staves are vocal parts. The upper staff (treble clef) has a melodic line with a final flourish of four notes (F#, G, A, B) beamed together. The lower staff (bass clef) has a long, sustained note (F#) across the first four measures, followed by a rest.
- Piano Accompaniment:** The next two staves (treble and bass clef) feature a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, with various accidentals (sharps and naturals) indicating chromatic movement.
- Double Bass:** The bottom staff (bass clef) provides a harmonic foundation with a series of eighth notes and a final sustained note.

System 2 (Bottom):

- Piano Accompaniment:** The next two staves (treble and bass clef) continue the rhythmic and melodic patterns from the first system, with some variations in note values and accidentals.
- Double Bass:** The bottom two staves (bass clef) provide a harmonic foundation, with the upper staff featuring a melodic line and the lower staff providing a steady bass line.

First system of musical notation, consisting of two staves. The top staff features a melodic line with eighth notes and a long slur spanning across the measures. The bottom staff contains a single note with a long slur, indicating a sustained sound.

Second system of musical notation, consisting of two staves. The top staff shows a melodic line with a long slur. The bottom staff contains a single note with a long slur, indicating a sustained sound.

Third system of musical notation, consisting of five staves. The top staff features a melodic line with eighth notes and a long slur. The second staff contains a melodic line with eighth notes and a long slur. The third staff shows a melodic line with eighth notes and a long slur. The fourth staff contains a melodic line with eighth notes and a long slur. The bottom staff shows a melodic line with eighth notes and a long slur.

Fourth system of musical notation, consisting of five staves. The top staff features a melodic line with eighth notes and a long slur. The second staff contains a melodic line with eighth notes and a long slur. The third staff shows a melodic line with eighth notes and a long slur. The fourth staff contains a melodic line with eighth notes and a long slur. The bottom staff shows a melodic line with eighth notes and a long slur.

rit.

The musical score is written for a multi-instrument ensemble. It is organized into three systems of staves. The first system consists of two staves, likely for flute/oboe and bassoon. The second system consists of six staves, including piccolo, flute, oboe, clarinet, bassoon, and strings. The third system also consists of six staves, including piccolo, flute, oboe, clarinet, bassoon, and strings. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like 'ff' (fortissimo). The tempo marking 'rit.' (ritardando) is present at the beginning of the first system. The time signature changes from 3/4 to 3/4 in the second system and back to 3/4 in the third system.

Moderato

5

First system of musical notation (measures 1-5). The score is in 6/8 time. The piano part (treble and bass staves) shows a melodic line with eighth and sixteenth notes. The double bass part (bass staves) shows a rhythmic accompaniment. Measures 1-4 are mostly rests, with activity starting in measure 5.

5

Moderato

Second system of musical notation (measures 6-10). The score is in 6/8 time. The piano part (treble and bass staves) shows a melodic line with eighth and sixteenth notes. The double bass part (bass staves) shows a rhythmic accompaniment. Measures 6-10 are mostly rests, with activity starting in measure 10.

p

p

p pizz.

p pizz.

p

6

Violin I: *f*

Violin II: *f*

Viola: *f*

Violoncello: *f*

Double Bass: *f*

6

Violin I: *f*

Violin II: *f*

Viola: *f*

Violoncello: *f*

Double Bass: *f*

arco

arco

arco

f

First system of musical notation, consisting of two staves. The top staff features a melody with eighth and sixteenth notes, including slurs and ties. The bottom staff provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines.

Second system of musical notation, consisting of two staves. The top staff contains a series of chords and rests. The bottom staff continues the accompaniment with chords and moving lines.

Third system of musical notation, consisting of six staves. The top two staves continue the melody and inner harmony. The bottom four staves provide a more complex accompaniment, including a bass line with eighth notes and a lower voice part with chords and moving lines.

Fourth system of musical notation, consisting of a single staff with a treble clef. It features a continuous eighth-note accompaniment pattern.

Fifth system of musical notation, consisting of six staves. The top two staves continue the melody and inner harmony. The bottom four staves provide a complex accompaniment, including a bass line with eighth notes and a lower voice part with chords and moving lines.

rit.

pizz.

pizz.

The musical score is written for a string quartet and a piano. It consists of three systems of staves. The first system has two staves for strings (treble and bass clef) and two staves for piano (treble and bass clef). The second system has four staves for strings (two treble and two bass clef) and two staves for piano (treble and bass clef). The third system has four staves for strings (two treble and two bass clef) and two staves for piano (treble and bass clef). The score includes various musical notations such as notes, rests, slurs, and dynamic markings like 'rit.' and 'pizz.'.

Glossariy

Allegro vivace	аллегро виваче	живо	тез, жонли
Presto	престо	быстро	тез
Prestissimo	престиссимо	очень быстро	жуда тез
Vivo	виво	живо	жонли, тез
Vivace	виваче	очень живо	ўта жонли, тез
Veloce	велоче	скоро	тез
Allegro	аллегро	оживленно	тез, шитоб ила
Allegro maestoso	аллегро маестоза	скоро, величественно	тез, тантанавор
Allegro con moto	аллегро кон мото	скоро, с движением	аллегродан тез, харакат билан
Allegro agitato	аллегро аджитато	скоро, взволнованно	тез, хаяжонли
Allegro con brio	аллегро кон брио	скоро, с жаром	тез, ғайрат билан
Allegro con fuoco	аллегро кон фуако	скоро, с огнем	тез, жўшқинлик билан
Allegro brillante	аллегро бриллианте	скоро, с блеском, блестяше	тез, қойилмақом
Allegro furioso	аллегро фурьёзо	скоро, яростно	тез, шиддат билан
Andante	анданте	не спеша	шошмай, осойишта ижро қилинадиган суръат
Andantino	андантино	немного скорее чем анданте	андантадан тезроқ, ўртача тезликдаги суръат
Allergo-moderato	аллерго-модерато	умеренно скоро	ўртача (хийлагина) тез
Allegretto	аллегретто	довольно скоро, подвижно	хийла тез, серҳаракатлик билан
Allegro non troppo	аллегро нон троппо	не слишком скоро	шошилмай, қоникарли тезликда
Commado	коммадо	удобно, спокойно	тинч, осойишта, бемалол
Moderato	модерато	умеренно	ўртача, мўътадил суръат
Sostenuto	состенуто	сдержанно	вазминлик, босқинлик билан
Adagio	адажио	медленно	секин, тинч, оғир
Adagio assai	адажио ассай	весьма медленно	жуда секин
Grave	граве	строго медленно, тяжело	қатъий, оғир, секин
Lento	ленто	медленно	сокин, чўзиб
Largo	лярго	широко	яйраб, кенг
Larghetto	ляргетто	немного скорее чем лярго	ляргодан сал тезроқ, вазмин суръат
Largo assai	лярго ассай	весьма широко	жуда яйраб, кенг
A tempo	а темпо (темпо-прима)	первоначальный темп	дастлабки суръат
Alla breve	алля брэвэ	в короткой монере, укороченно	қисқартирилган, тўрт чоракли ўлчовли тактни икки ўлчовда тактлашни кўрсатади
Allargande	алляргандо	расширяя, замедляя	яйраброқ, вазминлаштириб ижро этиш
Ad libitum	ад либитум	по желанию	истаган суръатда, хоҳишга қараб
Animate	анимато	воодушевленно,	шод-хуррамлик билан

		оживленно	
Agitate	аджитато	возбужденно, взволнованно	ҳаяжонланиб, тўлқинланиб
All marcia	алля марчъя	в духе марша	марш рухид
Appesienate	аппассъенато	отрастно	кучли эхтирос билан
Amoroso (con amare)	аморозо (кон амаре)	любовно	меҳр-муҳаббат билан, ошиқона
Accelerando	аччелерандо	ускоряя	суръатни тобора тезлата бориб
Calando	каландо (қисқ.кол.)	Замедляя, ослабевая	суръат секинлашиб, товуш пасая боради
Cantabile	кантабиле	певуче	ёқимли, хониш
Con grasia	кон грация	с грацией	нозик ҳаракат, латофат, зеболик билан
Con dolore	кон долоре	с грустью	қайғули
Con spirito	кон спирито	с чувством	ихлос билан
Capriccioso	каприччиозо	капризно	тантқлик, нозу карашма билан
Doloroso	долорозо	с болью, с тоской	дардли, ғамгин
Dolente	доленте	грустно, жалобно	ғамгин, мунгли овозда
Dolce	дольче	нежно	майин, мулойим
Eledante	элеганте	элегантно	орасталик, зеболик билан
Energico	энергико	энергично	ғайрат билан, қатъий
Eroico	эроико	героически	қаҳрамонона, мардонавор
Espressive (eapr.)	экспрессиво	выразительно	ифодали, маънодор қилиб
Funebre	фунебре	скороно, печально	қайғуриб, мотамсаро
Grandioso	грандиозо	величественно	улуғвор, тантанавор
Giocosо	джоокозо	шутливо, игрово	ҳазиломуз, ўйноқи
Imperioso	имперьёзо	повелительно	амирона, шоҳона ишора билан
Listesse tempo	листетессо темпо	тотже темп	ўша суръат
Lacrimoso	лакримозо	слезно	ғамгин, марсияомуз
Molto	мольто	очень	жуда
Morendo	морендо	замирая	изтиробда (овознинг титраб пасая бориши)
Marcialo	марчъало	легко	енгил
Marsiale	марцъале	воинственно	жангари, ларзакор
Mesto	место	печально	маъюс (ғамгин)
Marcato	маркато	подчеркивая	таъкидлаб, урғу бериб
Meno mosso	мено моссо	менее подвижно	бир оз бўшашиб
Piu mosso	пью моссо	более подвижно	ҳаракатчанроқ (суръатнинг тезлашиши)
Pesante	пезанте	тяжело, грузно	вазмин, салмоқли
Poko a poko	поко а поко	мало по мало	аста-секин
Rallentando (rall.)	раллентандо	замедляя	секинлата бориш
Risolute (risol.)	ризолүто	решительно	дадил
Ritardando (ritart.)	ритардандо	запаздывая	суръатнинг сустлаша ва оғирлаша бориши
Ritenute (rit.)	ритенүто	замедляя, сдерживая	секинлата бориш
Slargande	сларгандо	замедляя, расширяя, усиливая	суръатни секинлата бориш ва товушни кучлантира, кенгайтира

			бориш
Smorzande	сморцандо	Замедление, особление	товушни пасайтира бориш, ижрони секинлатиш
Sonore	соноре	эвучно	янгроқ, жарангдор
Spirituoso	спиритуозо	одухотворенно	рухланиб, жўшқинлик билан
Stringendo	стринжендо	гоня (сжимая)	қувлаганнамо
Scherzando	скерцандо	шутливо	ҳазиломуз
Scherzoso	скерцозо	шутливо	ҳазиломуз, аскияомиз
Tempestoso	темпестозо	бурно	суронли, жўшиб
Tempo rubato	темпо рубато	свободный темп	эркин суръат
Tenebroso	тенеброзо	мрачно, таинсивенно	дардли, сирли равишда
Tenero	тенеро	нежно	мулойим

pp – pianissimo (pianissimo) – juda past;

r – piano (piano) – past;

mp – mezzo piano (messo piano) – o‘rtacha past, pianoga nisbatan biroz kuchliroq;

mf – mezzo forte (messo forte) – o‘rtacha kuchli, messo pianoga nisbatan biroz kuchliroq;

f – forte (forte) – kuchli;

ff – fortissimo (fortissimo) – juda kuchli;

cresc., *crescendo* (kreshendo) yoki (chizma shakli) belgisi asta–sekin tovushni kuchaytirib borishni ko‘rsatadi.

dim., *diminuendo* (diminuyendo) yoki (chizma shakli) belgisi – tovushni asta–sekin pasaytirib borishni ko‘rsatadi.

ppp (piano-pianissimo yoki pianissisimo) – judayam past;

fff (forte-fortissimo yoki fortissisimo) – judayam kuchli;

sf – sforzando (sforsando) belgisi biror-bir nota yoki akkordni keskin zarb bilan ajratib ijro etilishini ko‘rsatadi.

Ba’zi bir hollarda *cresc.* belgisidan oldin ***poco a poco*** (poko a poko) so‘zlari qo‘yiladi. Albatta bu so‘zlar boshqa belgilar oldida ham ishlatiladi. Bu tovushni nafaqat asta-sekin kuchaytirib borishni, balki uni pasaytirishni, asar sur‘atini tezlashtirish yoki sekinlashtirishni ham anglatadi.

Diminuendo belgisi o‘rniga ba’zida ***morendo*** (morendo) yoki ***smorzando*** (smorsando) – so‘zi ishlatiladi. Bu so‘zlar nafaqat tovush kuchini so‘ndirib borishni, balki sur‘atni ham sekinlashtirib borishni bildiradi.

Adabiyotlar ro‘yxati:

1. Каримов И.А. Истиклол ва маънавиёт.— Т.: Ўзбекистон, 1994.-160 б.

2. Каримов И.А. Маънавий юксалиш йўлида: Тарих, маърифат, маънавиёт. – Т.: Ўзбекистон, 1998.-480 б.
3. Каримов И.А. Эришган марраларимизни мустаҳкамлаб, ислохотлар йўлидан изчил борish-асосий вазифамиз.-Т.: Ўзбекистон, 2004.-64 б.
4. Karimov I.A. O‘zbekiston demokratik taraqqiyotning yangi bosqichida. – Т.: O‘zbekiston, 2005.-144 б.
5. Каримов И.А. Юксак маънавиёт-енгилмас куч. -Т.: Маънавиёт, 2008.-176 б.
6. Фитрат Ўзбек классик музыкаси ва унинг тарихи. -Т.: Фан, 1993.-56 б.
7. Ризаев Ш. Кўнгил қуввати-хушнавоздин... // Халқ сўзи.- 2009.- 31 окт.
8. Петросуанс А. Инструментоведение. -Т.: Изд-во лит-ры и искусства им. Гафура Гулуама, 1990.-136 с.
9. Кузнесова Г., Садыков Ф. Государственный оркестр народных инструментов Узбекистана имени Тухтасина Джалилова.-Т.: Ўзбекистон, 1990.-168 с.
10. Вахромеев В.А. Музиканинг элементар назариyasi.-Т.:Ўқитувчи, 1980.-224 б.
11. Акбаров И. Музыка луғати.- Т.: Адабиёт ва санъат нашриёти, 1987.- 448 б.
12. Toshmatov Э. Дирижёрлик. - Т.: ЎзРФААК, 2007.- 252 б.
13. Иброҳимова Н.,Toshmatov Ў. Оркестр синфи. - Т.: Абдулла Қодирий ном. халқ мероси, 2002. -108 б.
14. Nosirov R., Mutaxassislikka kirish. – Т.: Nur poligraf, 2009.-114 б.

Horijiy manbalar

1. Kanershteyn G. O dirijirovaniy. Moskva 1972
2. Ivanov-Radkevich N. O vospitaniy metodax dirijyora. Moskva 1973
3. Kan E. Elementi dirijirovaniya. Moskva 1980
4. Svechikov O. Osnovi elementarnoy dirijyorskoy texniki. Moskva 1966
5. Timofeev Ю. Rukovodstvo dlya nachinayushchego dirijyora. Moskva 1935
6. Musin I.O vospitaniy dirijyora. Leningrad 1987
7. Matalayev L.N.Osnovi dirijyorskoy texniki. Moskva 1986
8. Mixeeva L.Muzikalniy slovar v rasskazax. Moskva 1988
9. Betxoven L. – Sonatina, sonati i variasii. 1990.
- 10.Bax I.S. – Xoroshho temperirovanniy klavir I, II tom. 1990.

Gazeta va jurnallar:

1. “Teatr”jurnali
2. “Guliston” jurnali
3. “Moziydan sado” jurnali
4. “Jannatmakon” jurnali
5. “Talabalar dunyosi” jurnali
6. “O‘zbekiston adabiyoti va san’ati”
7. “Ma’rifat” gazetasi

Internet saytlari:

1. [www. tashkent.uz/.ethnobeat.ru/](http://www.tashkent.uz/.ethnobeat.ru/) imq / instr / oud / main. jpg /
2. [www. krugosvet. ru](http://www.krugosvet.ru)
3. [www. universalia. nov. ru /](http://www.universalia.nov.ru/) instrumens.
4. [www. muzik. uz](http://www.muzik.uz)

**1-kurs talabalari uchun
“Orkestr sinfi” fanidan
talabalar bilimini baholash mezonlari
(2015-2016 o‘quv yili uchun)**

Fan uchun ajratilgan soat	72 soat	Maksimal ball	100 ball
Amaliy	72 soat	Saralash ball	55 ball
Ma’ruza	-	86-100 ball	“a’lo”
Laboratoriya	-	71-85 ball	“yaxshi”
Seminar	-	55-70 ball	“qoniqarli”
Yakka	-	0-54 ball	“qoniqarsiz”

I SEMESTR

№	Baholash vaqti	Baholash usuli	Ajratilgan ball
Joriy nazorat – 70 ball			
1	23-30 sentabr	Ijodiy	17 ball
2	26-31 oktabr	Ijodiy	18 ball
3	23-28 noyabr	Ijodiy	17 ball
4	21-26 dekabr	Ijodiy	18 ball
Yakuniy nazorat – 30 ball			
5	18-30 yanvar	Ijodiy	30 ball

II SEMESTR

№	Baholash vaqti	Baholash usuli	Ajratilgan ball
Joriy nazorat – 70 ball			
1	14-19 mart	Ijodiy	17 ball
2	4-9 aprel	Ijodiy	18 ball
3	9-14 may	Ijodiy	17 ball
4	6-11 iyun	Ijodiy	18 ball
Yakuniy nazorat – 30 ball			
5	27-9 iyun, iyul	Ijodiy	30 ball

2-kurs talabalari uchun
“Orkestr sinfi” fanidan
talabalar bilimini baholash mezonlari
(2015-2016 o‘quv yili uchun)

Fan uchun ajratilgan soat	216 soat	Maksimal ball	100 ball
Amaliy	216 soat	Saralash ball	55 ball
Ma’ruza	-	86-100 ball	“a’lo”
Laboratoriya	-	71-85 ball	“yaxshi”
Seminar	-	55-70 ball	“qoniqarli”
Yakka	-	0-54 ball	“qoniqarsiz”

III SEMESTR

№	Baholash vaqti	Baholash usuli	Ajratilgan ball
Joriy nazorat – 70 ball			
1	23-30 sentabr	Ijodiy	17 ball
2	26-31 oktabr	Ijodiy	18 ball
3	23-28 noyabr	Ijodiy	17 ball
4	21-26 dekabr	Ijodiy	18 ball
Yakuniy nazorat – 30 ball			
5	18-30 yanvar	Ijodiy	30 ball

IV SEMESTR

№	Baholash vaqti	Baholash usuli	Ajratilgan ball
Joriy nazorat – 70 ball			
1	22-27 fevral	Ijodiy	17 ball
2	22-29 mart	Ijodiy	18 ball
3	18-23 aprel	Ijodiy	17 ball
4	6-11 iyun	Ijodiy	18 ball
Yakuniy nazorat – 30 ball			
5	27-9 iyun, iyul	Ijodiy	30 ball

4-kurs talabalari uchun
“Orkestr sinfi” fanidan
talabalar bilimini baholash mezonlari
(2015-2016 o‘quv yili uchun)

Fan uchun ajratilgan soat	244 soat	Maksimal ball	100 ball
Amaliy	244 soat	Saralash ball	55 ball
Ma’ruza	-	86-100 ball	“a’lo”
Laboratoriya	-	71-85 ball	“yaxshi”
Seminar	-	55-70 ball	“qoniqarli”
Yakka	-	0-54 ball	“qoniqarsiz”

VII SEMESTR

№	Baholash vaqti	Baholash usuli	Ajratilgan ball
Joriy nazorat – 70 ball			
1	23-30 sentabr	Ijodiy	17 ball
2	26-31 oktabr	Ijodiy	18 ball
3	23-28 noyabr	Ijodiy	17 ball
4	21-26 dekabr	Ijodiy	18 ball
Yakuniy nazorat – 30 ball			
5	18-30 yanvar	Ijodiy	30 ball

VIII SEMESTR

№	Baholash vaqti	Baholash usuli	Ajratilgan ball
Joriy nazorat – 70 ball			
1	4-9 aprel	Ijodiy	35 ball
2	2-7 may	Ijodiy	35 ball
Yakuniy nazorat – 30 ball			
3	23-4 may, iyun	Ijodiy	30 ball